

DIRVA

SECOND CLASS USPS 157-580

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO 44119
VOL. LXXVII OCTOBER - SPALIO 15, 1992 Nr. 40

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

Lietuvos nacionalinė
M.Mažvydo biblioteka

DIRVAI PASAKOJA KRISTINA ČEPKAUSIENĖ (spaudai paruošė Antanas Dundzila)

1991-I-13 per sovietų ginkluotųjų pajėgų siautimą Vilniuje į kovas sunkiai buvo sužeista Kaunietė moteris, dviejų vaikų motina, Kristina Čepkauskienė. Po ilgo, skausmingo ir tinkamai nesivystančio gydymo – gijimo Lietuvoje bei Vengrijoje, rugpjūčio pradžioje sužeistajai pavyko atvykti operacijoms į žymiasias Mayo klinikas JAV-se (DIRVA, VIII - 27). Po sėkmingos operacijos ligonė dabar sveiksta ir, DIRVOS prašyta, atsakė į žiupsnį klausimų. DIRVA taip pat dėliausi, galėdama siuntinėti savaitraštį šiai Vyčio Kryžiumi Lietuvos Respublikos apdovantai mūsų viešniai. *Red.*

Man 39 metai, esu ištejęsi, turiu du vaikus – Simoną (13 m.) ir Tadą (9). 1977 baigiau Vilniaus universitetą, studijavau bibliotekinystę ir bibliografiją. Vyras Viktoras dirba vairuotoju, abu esame Kauniečiai.

Tą lemtingą sausio dieną radijo taškas kvietė ir kvietė žmones važiuoti į Vilnių. Tiesiog negalėjome išsėdėti namuose. Vyro darbovietė paskyrė autobusą, su kuriuo mes ir nuvažiavome į Vilnių. Aš, mano draugė Nijolė Simokaitytė, vyro brolis Vidmantas su žmona Gražina, jų 12 m. sūnus Aūdrius ir mano uošvis – visi išvykome.

Į Vilnių atvažiavome sausio 12 d. 18 val. Pirmaisiai nuvažiavome prie Televizijos ir radijo komiteto pastato, kadangi ten buvo mažiausiai žmonių. Aš, Nijolė ir Gražina su sūnumi nutarėme nueiti prie AT rūmų, ten išbuvome iki 24 val. Žmonės šoko, dainavo lietuviškas dainas, meldėsi. Niekas nesitraukė nuo AT rūmų pastato. Tada, apie 24 val. sugrįžome prie Televizijos ir radijo komiteto pastato. Dabar žmonių buvo žymiai daugiau. Apie 2 val. nakties atvažiavo tankai ir karinės mašinos. Rankomis susikibę žmonės skandavo vieną žodį, "Lietuva!". Mums nebuvo baisu, mes buvome labai vieningi. Iš karinių mašin išlipę kareiviai pradėjo įsunkiusius šaudyti ir mėtyti sprogstamus paketus.

Aš staiga pajutau karštį kojose ir nukritau. Aptemo sąmonė. Atsigavusi pamaniau šalia nukritusią Gražiną. Aš visą laiką šaukiau, kad neįsijaučiu kojų. Kitos moterys buvo sukritusios ant mano kojų. Vėl pradau sąmonę. Atsigavusi pamaniau, kad guliu viena, krauju klane prie pastato sienos. Aplinkui lakstė su automatais kareiviai, ištisai šaudė, nuo sienos byrėjo tin

kas ant galvos. Tada pajutau didžiausią baimę ir neviltį. Atrodė, kad visas mano gyvenimas pasibaigė. Ir tada aš prisiminiau, kad yra Dievas. Aš ištaisai meldžiausi, Dieve, padėk man, išgelbėk mane, aš labai nenoriu mirti, dar maži vaikai... Dabar, praėjus dviems metams, aš galvoju, kad Dievas man ir padėjo. Iš kažkur atsirado jaunas vyras, vilnietis Rytis Jagminas, jo dėka aš likau gyva.

1991 rugsėjo mėn. Vilniaus Katedros aikštėje AT pirmininkas p. V. Landsbergis man iškilmingai įteikė aukštą valstybinį apdovanojimą, Lietuvos Respublikos 4-jo laipsnio Vyčio Kryžiaus ordiną. (Anksčiau atspausdintame straipsnyje yra netikslumas: Lietuvoje Vyčio Kryžiumi apdovanotų yra kelios dešimtys žmonių; būtent tik trys moterys turi tokį apdovanojimą, kaip kad aš.)

Sausio 13 d. ir Medininkų tragedijos žuvusieji, jų šeimos bei sužeistieji, pagal sužeidimo laipsnio 1992 m. gavo vienkartinės valdžios pašalpas. Aš gavau 90 tūkst. rublių ir man pripažino sunkų sužeidimo laipsnį. Esu antros grupės invalidė. Jokių kitų ypatingų lengvatų neturiu.

(Nukelta į 8 psl.)



Taip Vilniuje iš televizijos bokšto atrodo naujasis Vilnius – Lazdynai ir Karoliškės. Leono Vasausko nuotr.

VYTAUTO LANDSBERGIO VIZITAS JUNGTYNĖSE TAUTOSE

(New Yorkas, 1992 spalio 2. Lietuvos Misija Jungtinėse Tautose). Praeitą sekmadienį į New Yorką atskrido Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos Pirmininkas Vytautas Landsbergis dalyvauti Jungtinių Tautų Generalinės Asamblėjos 47-ojoje sesijoje, praneša Lietuvos Misija Jungtinėse Tautose.

Rugsėjo 28 dieną jis pasakė kalbą Generalinėje Asamblėjoje, susitiko su Jungtinių Tautų Generaliniu sekretoriumi Boutros Boutros-Ghali, Generalinės Asamblėjos prezidentu Stojanu Ganėvu ir Saugumo Tarybos pirmininku Jose Ayala Lasso.

Generaliniui sekretoriui prašant, AT-bos Pirmininkas apibūdino situaciją Lietuvoje po kariuomenės išvedimo dokumentų pasirašymo Maskvoje. Nors padėtis pakankamai rami, pirmininkas Landsbergis išreiškė nerimą, kad kai kurios tarybos persą mintį, jog tas pasirašymas suskaldė Baltijos šalių vienybę. Jis tai griežtai paneigė, pareikšdamas įsitikinimą, jog analogiškus susitarimus Rusija pasirašys

ties su Latvija, tiek su Estija.

Tačiau AT-bos Pirmininkas atkreipė Boutros Boutros-Ghali dėmesį į Rusijoje kuriamas karines pajėgas taikai palaikyti. Tai toli gražu ne tas pats, kas JT taikingosios pajėgos. Baltijos valstybės, matydamos taikos "atstatymo" procesus Gruzijoje ir Moldovoje, yra susirūpinusios, kad kariniai daliniai gali ateiti taikos "atstatyti" ir pas jas.

Vytautas Landsbergis padovanojo Generaliniam sekretoriui naują savo knygą apie M.K. Čiurlionį ir pranešė, kad Jungtinėse Tautoms nuo Lietuvos atvežė dovaną, kuri bus oficialiai įteikta per Lietuvos Misiją. Generalinis sekretorius padėkojo už knygą, pareikšdamas, jog jis žinąs, kad Pirmininkas rašo muzikologines studijas.

Generalinis sekretorius dar pranešė, kad sekančią savaitę Baltijos valstybės bus atidarytos Jungtinių Tautų Vystymosi Programos (United Nations Development Programme) atstovybės. (Nukelta į 8 psl.)



Kristina Čepkauskienė (kairėje) ir Marilyn Solinger, pakeliui į Ameriką sustojusios Kopenhagoje.

Girdėta iš Vilniaus

Balys Gaidžiūnas

• Į SKELBIAMUS SEIMO RINKIMŲ SARAŠUS Lietuvoje įrašyta 1192 kandidatai, o išrinkti tereikia tik 141 atstovą.

Dabartinis vyriausybės pirmininkas Aleksandras Abišala ir jo pavaduotojas Bronislavas Labys nekandidatuoja. O prieš tai buvęs pirmininkas Gediminas Vagnorius kandidatuoja Sąjūdžio koalicijos sąrašė iš eilės trečiuoju kandidatu, kurio išrinkimas garantuotas.

• **MINISTERIS PIRMININKAS A. Abišala** rugsėjo pabaigoje lankėsi Lenkijoje. Jis buvo pakviestas į Lenkiją atvykti Lenkijos vyriausybės pirmininkės Hannos Suchockos. Buvo pasirašytos trys kasdienius reikalus liečiančios sutartys, kaip investicijų apsauga, nusikaltėlių kontroliavimas, prekių kontrolė vežant per sieną iš Lietuvos ar į Lietuvą iš Lenkijos.

Privačiuose pokalbiuose buvo paliesti Lenkijoje gyvenančių lietuvių reikalai, o taip pat ir lenkų Lietuvoje. Tie pokalbiai gal ir sumažins tuos kalnagubrius, kurie vis atsistoja skersai kelio į gerus kaimyninius santykius.

• **ŠIUO METU LIETUVOJE** dirba dvi sienų patikslinimo komisijos. Su Latvija sienos patikslinamos prisilaikant prieškarinių linijų. O su Baltgudija yra daugiau rūpesčių, nes jos tiksliai niekad nebuvo išvestos, ypač vokiečių okupacijos metais. Su Baltgudija mūsų siena turi 725 km.

Labai palengva juda ir sienų nustatymo komisija su Kaliningrado sritimi. Iki šiol dar neaišku pro kur į Kaliningrado (Karaliaučiaus) sritį eis susisiekimas sausumos keliais.

• **MASKVOJE BUVO PASIRAŠYTI LIETUVOS – RUSIJOS ATSISKAITYMO SUSITARIMAI.** Susitarta iki lapkričio 1 d. atsiskaityti už visas prekes ir žaliavas. Rusija skolinga Lietuvai 12 milijonų rublių, o Lietuva Rusijai 4,5 milijono.

Tą susitarimą iš Lietuvos pusės pasirašė vicepremieras B. Lubys, o iš Rusijos – vicepremieras A. Šochin.

• **"LIETUVOS AIDE" BUVO PASKELBTAS ŽEMĖTVARKOS PROJEKTAVIMO INSTITUTO DIREKTORIAUS SILVESTRO STALIŪNO PRANEŠIMAS APIE VYKDOMĄ ŽEMĖS REFORMĄ.**

Pranešime nurodoma, kad iš viso Lietuvoje yra 4,5 milijono hektarų žemės, naudojamos žemės ūkio reikalam. Iš šio kiekio 1,1 milijonas ha nebus privatizuojama. 410 tūkstančių, ha turi būti palikti tiems žmonėms, kurie neturi žemės – t.y. 2-3 ha savininkams. 490 tūkstančių ha turi būti palikta, kad galėtų normaliai veikti gyvulininkystės gamybiniai – technologiniai kompleksai. Ir dar 19% žemės paliekama mokslo ir mokymo įstaigoms, iškasemoms, kurias išpirks valstybė. Ir toliau rašoma: "Taigi privatizuoti bus galima 3,4 milijono hektarų žemės. Iš šio ploto 250 tūkst. hektarų jau grąžinta ūkininkams pagal Valstiečių ūkio įstatymą ir šių metų pavasarį pagal Žemės reformos įstatymą. Žemę gavo 23,7 tūkst. žemdirbių, dar 18,4 tūkst. nuomojo.

Dabar vyksta antrasis privatizavimo etapas. Šį rudenį žemė bus grąžinta dar 30 tūkst. žmonių. Iki rugsėjo 15 d. žemė buvo apmatuota ir paženklinta laikiniais matavimo ženklais 7300 ūkių. Jie jau galėjo sėti žiemkenčius.

• **LIETUVOS ŽINIŲ TARNYBA "ELTA" YRA PRANEŠUSI**, kad dabar Lietuvoje yra per 300 teisininkų, kuriems teisingumo ministerija išdavė privačios praktikos leidimus. Tik tokius leidimus gavę teisininkai dar vis tebesilaiko prisirišę prie kokių iš ankščiau turėtų tarnybų, nes iš privačios praktikos dar negali išsilaikyti.

Nepriklausomaj Lietuvai tokie sąžiningi teisininkai – advokatai buvo darbais perkrauti, o bolševikmetyje jei jie negynė komunistinių užmačių, buvo pašalinami. Todėl reikės laiko, kol žmonės įsitikins, kad jais galima pasitikėti.

• **PRIE ŠVETIMO IR KULTŪROS MINISTERIJOS VEIKIA SPECIALI UGDYMO TARYBA**, kuri neseniai paskirstė premijas už naujai parašytus mokyklinius vadovėlius. Premijomis, kurių dydis 32 tūkstančiai rublių, buvo apdovanoti L. Abraitytė, R. Glinerčik, A. Žentelytė, A. Kasparavičius, E. Lekevičius, E. Motiejūnienė, Š. Švėgždaitė.

Tokias premijas gavo tie rašytojai, kurių darbą gerai įvertino ir mokytojai ir mokiniai.

• **KALININGRADO (KARALIAUČIAUS) rajone** pradėjo veikti antroji lietuviška pradžios mokykla Ragainėje. Joje mokytojauja iš Vilniaus persikėlusi Aldona Simanavičiūtė.

Pirmoji tokia mokykla nuo 1962 metų veikia Eitkūnuose.

• **VYTAUTO DIDŽIOJO UNIVERSITETO VADOVYBDJE ĮVYKO PASIKEITIMŲ.** Universiteto prorektorei mokymo reikalams Liucijai Baškauskaitei pasitraukus, į jos vietą pakvies tas iš Illinojaus universiteto, lituanistikos katedros vedėjas Bronius Vaškelis. Senatas patvirtino ir dar vieną prorektorį VDU Senato narį Emanuelį Jarašoną.

Laikraštyje "Kauno diena", kuriame rašoma apie tuos pasikeitimus dar sakoma: "Siems mokslo metams į Vytauto Didžiojo universitetą iš įvairių užsienio aukštųjų mokyklų, daugiausia Jungtinių Amerikos Valstijų, atvyko 21 profesorius bei dėstytojas. Iš viso VDU studentams, be lietuvių pedagogų, įvairias disciplinas dėsto 35 specialistai iš užsienio universitetų bei mokslo įstaigų."

• **LIETUVOS JAUNUOLIAI, SULAUKĘ 19 METŲ, SPALIO IR LAPKRIČIO MĖNESIAIS BUS PAŠAUKTI ATLIKTI**

JAV ŽVALGYBOS

EKSPERTAI ir Jungtinių Tautų pareigūnai perspėja, kad ryšium su artėjančia žiema, kuri ten būna žiauri, Bosnijos-Hercogvinos respublikoje badas ir karo veiksmai, jei kovos ir toliau tęsis, gali pareikalauti gero kai per 100,000 gyvybių. Dargi, kai būtiniausių maistą ir kitus reikmenis pristatyti trukdo ir Serbijos karo aviecija. Centrinė žvalgybos agentūra neseniai Baltuosius rūmus painformavo, kad šią žiemą gali badu mirti 147,000 Bosnijos gyventojų. Tuo tarpu Jungtinių Tautų Aukštojo komisaro pabėgėlių reikalams įstaiga pateikė dar labiau aliarmojuojančias žinias, prileisdama, jog blogiausiu atveju ateinanti žiema gali pareikalauti net 400,000 Bosnijos respublikos žmonių gyvybių.

Prezidentas Bush spalio 2 d. pareiškė, jog jis siekia, kad Jungtinės Tautos priimtų rezoliuciją, draudžiančią Serbijos kariniams lėktuvams skraidyti virš Bosnijos-Hercogvinos, ir kad JAV pasiruošusios panaudoti karinę jėgą tuo atveju, jei šis draudimas būtų pažeidžiamas. Rytotaus dieną po prezidento Bush pareiškimo Sarajevo aerouoste nusileido amerikiečių lėktuvas, apsuptos sostinės gyventojams pristatydamas maisto.

Valstybės departamentas praneša, jog iš nepriklausomų šaltinių gavęs žinių, kad gegužės ir birželio mėnesiais Brcko mieste žuvo 3,000 Bosnijoje gyvenančių musulmonų – moterų, vaikų ir vyrų.

Dienraštis "The Christian Science Monitor" neseniai rašė, kad musulmonų žudynės Bosnijoje gali vėl atverti religinę nesantaiką tarp Rytų ir Vakarų, nes iki šiol Vakarai atsisako pasiūlyti realią pagalbą Bosnijai, kurioje gyvenantieji musulmonai šešių mėnesių laikotarpiu be pasigailėjimo šaudomi ir išvaromi iš namų. 22-jų šalių posėdyje, kurs įvyko Londone, vienintelė valstybė pasisakiusi už gincluotos paramos suteikimą

KARINĘ TARNYBĄ. Bus priimta 5000 naujokų, kurie kariuomenėje turės tarnauti 12 mėnesių.

• **DR. K. BOBELIS, BUVĘS VLIKO PIRMININKAS** Krikščionių demokratų ir Jaunosios Lietuvos jungtiniame sąrašė, kandidatuoja į Lietuvos seimą. Į sąrašą įrašytas pirmuoju kandidatu.

Dėl jo kandidatūros jau pareikštas protestas, kad būtų patikrinta jo galimybė kandidatuoti, nes jis turi dvigubą pilietybę ir Lietuvoje neišgyvenęs nustatytą kandidatams laiką.

• **UŽSIENIŲ REIKALŲ MINISTERIS A. SAUDARGAS**, lankydamasis Vokietijoje ir susitikęs su Krikščionių demokratų vadovybės nariais gavo patikinimą, kad jie tarptautiniuose susitikimuose remsią Lietuvos reikalus.

• **DUJOS IR NAFTA, TAI TIE DU ŽODŽIAI, KURIE PRIEŠ ŽIEMĄ LIETUVOJE NUOLAT KARTOJAMI.** Ir vienu ir kitu galima gauti iš Rusijos. Tik nuolat būna taip, kad sutariama, pasirašoma, o vykdyti atidėliojama.

EUROPOJE IR PASAULYJE

Bosnijos musulmonams, buvo Turkija. Pasak dienraščio, išprievartautos musulmonės moterys ir iš serbų nelaisvės pabėgę vyrai vis klausia: "Kur yra Vakarai? Kaip jie gali stovėti ir nieko nedaryti?"

Ar ne panašiai JAV elgėsi ir su iš komunistų nelaisvės išsivadavusios nepriklausomos Lietuvos pripažinimu?

DIENRAŠTIS "CHICAGO TRIBUNE" neseniai paskelbė vedamąjį Laisvės ir Laisvosios Europos radijo laidų reikalui antraštę "Radio Free Europe's job is done". Ten rašoma, kad ir gera idėja laikui bėgant gali pasenti. Taip šaltajam karui pasibaigus atsitiko ir su Laisvosios Europos Laisvės radijo laidomis. Šios laidos, perduodamos Rytų Europos ir Sovietų Sąjungos tautų kalbomis, palaikė viltį ir perdavė žinias apie laisvę pokario dešimtmečiais. Dabar geležinei uždangai pagaliau nukritus, vedamojo žodžiais, "sunku pateisinti jų egzistenciją, kuri mokesčių mokėtojams kainuoja 207 milijonus dolerių /.../ Ypač, kai JAV dar turi savo Voice of America radijo programas, kurias transliuoja 47 kalbomis ir VOA biudžetas 210 milijonų dolerių".

Todėl "Chicago Tribune" vedamasis siūlo, kad Kongresas rimtai pasvarstytų, ar ne laikas Laisvosios Europos-Laisvės radijo laidas nutraukti. Pastebėtina, kad panašias mintis, vasario mėn. Amerikos Balsui-VOA švenčiant 50 metų sukaktį, kėlė ir įtakingas sostinės dienraštis "Washington Post", pastebėdamas, kad Laisvosios Europos-Laisvės radijo gyvavimo šis dešimtmetis gal jau paskutinis.

EDWARD DERWINSKI, ilgą laiką atstovavęs pietinę Chicagos miesto dalį JAV Kongrese, vėliau

aukštose pareigose dirbęs Valstybės departamente, o 1988 m. paskirtas prezidento Bush naujai sudarytos Karo veteranų ministerijos vadovu, rugsėjo pabaigoje, amerikiečiams karo veteranams spaudžiant, pasitraukė iš pareigų. Lenkų kilmės E. Derwinski buvo artimas lietuvių ir Lietuvos draugas, gynė jos ir kitų pavergtųjų reikalus Kongrese, dalyvaudavo svarbesniuose renginiuose Lietuvos pasiuntinybėje ir vėliau ambasadoje Washingtone.

NAUJAI PASKELBTI DOKUMENTAI patvirtina, kad sovietų šnipai Antrojo Pasaulinio karo metu priėjo prie JAV atominių bombų programos ir išgavo informacijų, kurių pagalba komunistinių šalių mokslininkai galėjo pasigaminti savąjį atominį ginklą. Savaitraštyje "Moscow News" neivardijami sovietų agentai ir tuo neįnešama daugiašviesos į neišspręstą to laikotarpio vieną iš didžiųjų kontraversijų. Tame laikotarpyje – 1950 metais – už atominių ginklų paslaptį perdavimą sovietams mirties bausmė buvo nuteisti ir 1953 m. sušaudyti Julius ir Ethel Rosenberg'ai.

BUVUSIOJE SACHSENHAUSEN koncentracijos stovykloje į šiaurę nuo Berlyno rasti masiniai kalinių kapai su 12,500 žmonių palaikais. Šioje stovykloje buvusios Rytų Vokietijos teritorijoje sovietai kalinius laikė nuo 1945 iki 1950 m. Buvusios koncentracijos stovyklos rajone iš viso rasta 50 atskirų kapų su šimtais žmonių griaučių. II Pasauliniam karui pasibaigus Sovietų Sąjunga įsteigė kelias koncentracijos stovyklas rytinėje Vokietijoje. Vokietijos vyriausybės apskaičiavimu sovietų lageriuose ar pakeičiui į juos žuvo apie 65,000 žmonių.

BRAZILIJOS VICE-PREZIDENTAS Itamar Franco spalio 2 d. parėmė laikino šalies vadovo pareigas po to, kai prezidentas Fernando Collor buvo 180-čiai dienų suspenduotas, Kongreso žemesniems rūmams jį apkaltinus kyšių ėmimu.

V.I.R.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVA TEL. (216) 531-8150
FAX. 216 531-8428

P.O. BOX 19191 CLEVELAND, OHIO 44119 • 0191
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: BALYS GAIDŽIONAS
DIRVA (USPS 157580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-1091

Second-class postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices.
• Published Weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC.
Subscription per year \$30.00 • Single copy 65 cents.

Prenumerata metams \$30.00, pusei metų \$17.00 • Atskiro numerio kaina 65 centų • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. • Nespausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant – UŽ skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

YLOS MAIŠE NEGALIMA PASLĖPTI

Juozas Žygas

Visiems turėjo būti aišku, kad tariamoji "butų stoka", tėra nenoras okupacinę kariuomenę atitraukti. Maskva dar vis negali su ta mintimi apsiprasti, kad imperijos jau nebėra. Vis dar bando įvairiai kombinuoti ir šantažuoti, bei ekonominių spaudimą vartoti, kad buvusios "respublikos" savais takais neišsivaikšiotų. Be to, vakariečiai irgi negali su ta mintimi apsiprasti, kad vieno centro nebėra. Net ir Lietuvoje, vis dar viena aki mi į Maskvą žvalgomasi. Turbūt visi gerai atsimename, kad dar netaip senai Lietuvos banko pareigūnai skundėsi, kad: "Maskva neaprupinanti rubliais". O, kodėl reikėtų tų rublių iš Maskvos tikėtis? Bet dar senas mentalitetas tebėra gyvas, tad ir laukia dotacijų iš "didžiojo centro".

O Maskvos žvalgyba, nors ir kitu vardu pavadinta, bet dirba. Tad ji yra puikiai informuota, apie vakariečių ir buvusių respublikų nuotaikas. O kur reikia pamaišo ar žibalo užpila. Jie nėra ant tiek žioplai, kad vakariečių baimės nepastebėtų, tad ta baimė ir manipuliuoja. Vakara, o ypač Washingtonas, kad tik imperija nesubyrėtų. Tad iš paskutiniųjų Gorbačiovo smunkančias kelnės prilaukė. Maskva matydama tą vakariečių baimę, dabar senos plokštelės kitą pusę atsuko. "Jeigu skubiai negausime 25 milijonų paskolos, tai demokratizacija gali pasibaigti, o į jos vietą fašistai arba imperialistai gali ateiti". Kaip matote, pirmiau visais pečiais imperiją rėmė, o dabar vėl reikia Maskvą remti, kad imperija nesugrižtų. Atrodo, kad kažkur logikos nesama!

Taip pat girdėti balsai, kurie pataria pabaltiečiams neskubėti ir su Maskva derėtis. Maskvai to ir tereikia! O tos derybos į niekur

neveda. Galbūt vienintėlis jų tikslas, kad jie laukia iš lietuvių pusės klaidų. Kiek vieną nesąmoningą pasisakymą užrekorduoja ir pasakui patieks, kaip lietuvių pažadus. O tokių pasisakymų netrūksta. Vienu atveju pažada padėti butus statyti (Rusijoje), o kitu – aukštesiems karininkams teisę Lietuvoje pasilikti ir nuosavybę įsigyti. Tokiuose pažaduose jie įžiūri neryštumą, ir laukia dar didesnių nuolaidų. O mūsų delegatai iš Maskvos grįžę sako, kad: "Pasikalbėjimai vyko draugiškoje dvasioje". O, kodėl rusams draugiškiems nebūti, jeigu jie nieko nežada. O ir pažadę neišpildo. Sąmoningai ar nesąmoningai ir jie savo planus atidengia. Iš pradžių gal sąmoningai palaidžia, neva "nesąmoningą" mintį ir laukia Vakarų reakcijos. Kuomet tos reakcijos nėra, tai jie pradeda įžūlesni darytis.

Anksčiau tik pripuola mai vieną kitą mintį, koks nors generolas įterpdavo apie bazių reikalingumą ar jų palikimą. Bet, kadangi Rusijoje generolų ir admiralų yra tūkstančiai, tad ne visi jų pasisakymai pasaulinės spaudos lieka pastebėti. Kuomet ambas. St. Lozoraitis lankydamsis Lietuvoje, Karaliaučiaus klausimu užsiminė, tai pajudino širšių lizdą. Maskvos televizija prabilo ir spauda sujudo, o Lietuvos pareigūnai pradėjo aiškintis ir atsiprašinėti. O dabar, kuomet spaudoje pasirodė interviu su Gorbačiovu, kur jis aiškiai pasisakė: "Nereikia išvesti kariuomenės iš Baltijos šalių, nes ji yra "stabilizuojantis faktorius" ir ten gyvenančių rusakalbių apsauga". Po tokio jo pasisakymo dar neteko girdėti, kad Maskvoje būtų kas nors atsiprašinęs. O tai yra todėl, kad tame jo pasisakyme atsispin-

AMERIKOS RINKIMAI

Antanas Dundzila

II

Pirmajame šia tema straipsnyje (DIRVA, Nr. 39,) rašėme, kad, kas tik turi teisę balsuoti, turėtų ta teise pasinaudoti. Nesvarbu, kokia nuomonė vyrauja apie abu kandidatus, nebaluoti iš vis būtų ir nlogiška ir neveiksminga. Mums, šio krašto lietuviams, rinkimuose yra svarbūs du punktai – tai "didieji" šio karšto rūpesčiai ir Lietuvos reikalai. Čia pradėsime su tais didžiaisiais Amerikos rūpesčiais, o straipsnių ciklą užbaigsime su Lietuvos reikalais.

Pats didysis šių dienų Amerikos rūpestis yra krašto ekonomika: milžiniška ir vis auganti valstybės skola (artėja prie \$4 trilijonų), dešimtmečiais nebesubalansuojami federalinės valdžios biudžetai (šiais metais \$333 milijonų deficitas), skęstanti pramonė, auganti nedarbė. Šiuos rūpesčius supa ir "mažesnieji": kontraversinis abortų klausimas, kylantis nusikaltimų skaičius, prekybos su užsieniu deficitas (liepos mėn. \$7.8 bil.), visuomeninė įtampa, sparčiai kylantys mokslo ir sveikatos kaštai,

di rusų norai ir viltys.

Dar aiškiau pasisako pulk. V. Alksnis, kuris nors yra latvis, bet atstovauja rusų militaristinę – šovininę spąmą. "Lietuvos rytas" patalpino su juo pasikalbėjimą. Kuriame jis nemaskuodamas parodo rusų imperialistinius kėslus. "Rusija pavartos ekonominio šantažo priemones ir iš Baltijos kraštų kariuomenės neišves. Už naftos tiekimus Maskva pareikalaušianti uostų ir orauosčių išnuomojimo. Rusija ypač panaudos žmogaus teisių kortą. Ji būsianti pavartota baltiečiams patinka ar ne".

Reikia daugiau dėmesio kreipti, ką Alksnis sako. Nes iš Jelcino rimtų pažadų nėra ir tų pačių jis nesilaiko. Atsimenu, kuomet E. Schevamadze pasakė tą savo garsią kalbą ir pasitraukė iš pareigų. Tuomet visos televizijos kameros nukrypo į jauną besišypsantį karininką. Supratau, kad jis yra vienas iš Schevamadzės minėtų pulkininkų. Tik sekančią dieną nusipirkęs laikraštį pamačiau, kad tai yra pulk. V. Alksnis. Kuris jau buvo pagarsėjęs ir minimas "Juodojo pulkininko" vardu. Jo ryšiai su kariniais sluoksniais yra tamprūs, tad ir jo žodžiai reikšmingi!

net Kongrese smukusi etika.

Kandidatų asmenybės taip pat figūruoja šiuose rinkimuose. Ne tik pačių kandidatų prezidento bei viceprezidento vietai, bet šiais metais, net ir jų žmonių.

Prezidentas Bushas (g. 1924) kartais puse lupų pripažįsta savo kadencijos bėgyje padaręs klaidų. Jis tačiau argumentuoja, o dažnai net įkyriai trinte trina, kad ne tik galima, bet ir reikia juo pasitikėti dar vienai kadencijai. Tas pasitikėjimas – tai vienas iš Busho "įrodymų", kodėl jis turėtų būti perrinktas. Jis teigia, kad, jo vadovaujama Amerika paskutinių 3 metų bėgyje tarptautinėje arenoje daug kur laimėjo. Sekančios kadencijos bėgyje jis daug atsieks Amerikos vidaus gerovei. Bendrai jis save ir savo programas giria, o už visokiausius trūkumus kaltina demokratų daugumos kontroliuojamą Kongresą, Senatą ir Atstovų rūmus. Busho rinkiminėje laikysenoje yra daug, vien retorika prisaldintų gaidų.

Prezidento retorika tebina arba yra nuvylysi daugelį. Štai keli pavyzdėliai. 1988 per rinkimus jis Amerikos gyventojams žadėjo 30 milijonų naujų darbų, o jų atsirado tik vienas milijonas; jis teigia, kad nieko nežinojo apie prekybą ginklais su Iranu; teisėjas Clarence Thomas jam buvo geriausiai kvalifikuotas asmuo Aukščiausiam Teismui; žadėjo nedidinti mokesčių, bet pažado neišlai-

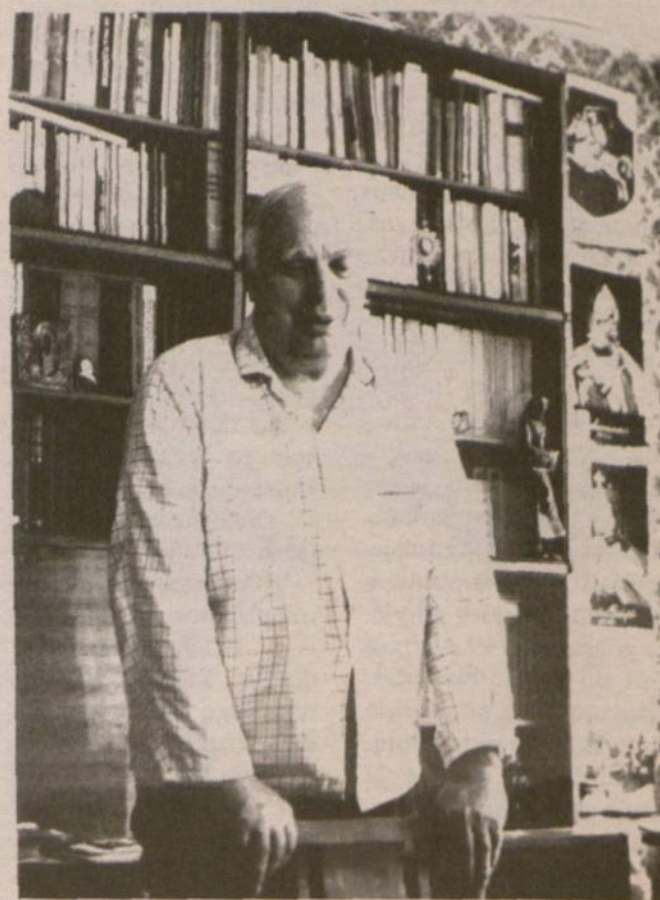
kė; labai ilgai tvirtino, kad krašto ekonomika nesmunka, o dabar tai kalba ir kalba, kad stovime ant pat ekonominio atsigavimo slenksčio; ir t.t. O jau dabar ateičiai jo daromiems pažadams bei siūlomoms visokioms programoms tai šiame DIRVOS numeryje būtų per mažai vietos.

Clintonas (g. 1946) yra liberalinio nusiteikimo politikas, valstybinio valdymo mokyklą gana sekmingai išėjęs Arkansas gubernatoriaus kėdėje. (Respublikonas R. Reaganas į Baltuosius Rūmus atėjo su panašia, Californijos gubernatoriaus patirtimi.)

Clintonas siūlo daugelį demokratams charakteringų programų ir, reikia pripažinti, pasako daug karčios tiesos į akis. Kai Bushas argumentuoja už pasitikėjimą juo be savąja patirtimi prezidento pareigose, tai Clintonas teigia, Reagano – Busho ekonominės programos pasirodė netikę. Valstybinės apimties reikaluose į Clintoną yra sunkiau žiūrėti, nes iki šiol jis užsirekomendavo daug žemesnėse, gan vargingose, pietinės valstijukės gubernatoriaus pareigose. Ryšium su šia patirties stoka, tenka prisiminti Prezidento Kennedį pastabą, kad aukščiau siems valdžios pareigūnams specialių universitetų nėra.

Nei Clintono nei Busho pažadais negalima nė daliai (jau ne nesvajojant apie 100%) tikėti. Negalima tikėti todėl, kad, drąstiškai pasikeitus kokioms nors aplinkybėms (pvz., karas, gamtos katastrofos, riaušės), duoti pažadai savaime

(Nukelta į 12 psl.)



Buvęs politinis kalinsys Viktoras Petkus.

Leono Vasausko nuotr.

KETVIRTIS AMŽIAUS DIPLOMATINĖJE TARNYBOJE

Lietuviai Amerikos ambasadoje

Esame gavę Lietuvoje leidžiamo "Vakarinės Naujienos" laikraščio iškarpa, kurioje atspausťas ir mūsų skaitytojams įdomus rašinys apie Ramunę ir Algirdą Rimus. Kaip žinia, Algirdas Rimas yra JAV ambasados Vilniuje pirmas sekretorius. Tą rašinį – pasikalbėjimą pravedė Jadvyga Godunavičienė. Jį ir spausdiname. Red.

Ramunę ir Algirdą Rimus gali pamatyti ne tik oficialiuose renginiuose, bet ir teatre, koncerte, dailės parodoje. Amerikos ambasados Lietuvoje pirmojo sekretoriaus šeima domisi Lietuvos kultūra, papročiais.

Žurnalistės smalsumas paskatino susitikti su poniais Rimais ir papasakoti apie juos laikraščio skaitytojams. Pokalbį taip ir pateiksiu – dviejų dalių. Pirmoji – labiau oficiali, antroji – šeimyninė.

Pasakoja Algirdas RIMAS:

– Mes Lietuvoje visada domėjomės, kaip sekasi užjūrio tautiečiams, ar ten tikrai niekas nevaržo "tautinių mažumų" renkantis profesiją. Taigi papasakokite, kaip Jūs tapote Amerikos diplomatu.

– Į Amerikos diplomatinę tarnybą atėjau 1967 metais, išlaikęs konkurso egzaminus, kuriuose gali dalyvauti visi šalies piliečiai, kokios tautybės jie bebūtų. Prieš tai New Yorke baigia Universitetą, kur mokiausi politinių mokslų, pas kui – ekonomikos. Tarnavau kariuomenėje, kurį laiką dirbau įmonėje.

– Per ketvirtį amžiaus diplomatinės tarnybos turbūt teko daug kur gyventi?

– Apkeliauta tikrai nemažai. Pirmąjį paskyrimą gavau į nepriklausomybę atgavusią Gvianą (buvusi Britų Gviana) Pietų Amerikoje. Vėliau tarnavau Vokietijoje, Ekvadore, Islandijoje, Airijoje, o paskutiniuosius metus – Kanadoje. Specializavausi tarptautinių transporto ir ryšių srityje. Taigi esu šio toks tarptautinis šių reikalų ekspertas. Ypač oro linijų, kitų susisiekimo ir ryšių priemonių. Tačiau yra tekę dirbti ir platesnių tarptautinių ekonominių santykių sferoje.

– Ar norėjote dirbti Lietuvoje?

– O taip, pats prašiausi

skiriamas. Atidarius ambasadą ir poną Darelą Johnsoną paskyrus reikalų patikėtiniu, Amerikoje imta ieškoti diplomatų, galinčių bent šiek tiek susikalbėti lietuviškai. Savanorių pasisiūlė daug, aš – vienas jų.

– Kada pirmą kartą atvykote į tėvų žemę ir kokie buvo pirmieji įspūdžiai?

– Atvažiavau pamažiukio mėnesį ir išbuvau keletą savaitių. Buvo labai šlapia. Kiekvieną dieną lijo, bet visa tai – niekis, nes optimizmas liejosi per kraštus. Tada kaip tik viena po kitos į Lietuvą vyko amerikiečių delegacijos, buvo ruošama Amerikos metodinės paramos Lietuvai programa. Dirbome labai intensyviai, kartu su Lietuvos valdžia ir valdininkais. Po to grįžau į Kanadą ir dirbdamas laukiau, kol išsispindės mano paskyrimo į Lietuvą reikalai. Šių metų kovo mėnesį, kai sutartis dvejim metams buvo pasirašyta, į Vilnių jau atvažiavome kartu su žmona.

– Kokios Jūsų pareigos ambasadoje?

– Diplomatinis titulas – pirmasis sekretorius, o pareigos – ekonomikos reikalų patikėtinis.

– Paprastai pirmasis sekretorius būna antrasis asmuo ambasadoje ir ambasadoriui išvykus jį pavaduoja?

– Taip, ponui Darelui Johnsonui išvykus, būna reikalų patikėtiniu.

– Esate paskirtas dvejim metams. Ar nenorėtumėt pabūti Lietuvoje ilgiau?

– Pagal JAV tvarką diplomatai skiriami būtent dvejim metams. Vėliau kontraktas gali būti pratęstas. Antai Airijoje išbuvau ketverius metus. Bet Amerikoje yra daug norinčių važiuoti į Lietuvą...

– Ar ambasada Vilniuje jau galutinai įsikūrė?

– Ambasadai skirtos geros patalpos Akmenų gatvėje. Netoli turime ir rezidenciją. Tačiau visas mums reikalingų asmenų sąstatas dar nesukomplektuotas. Ateityje turėtų atvažiuoti dar keli diplomatai iš Amerikos. Kitų darbuotojų ieškosime vietoje.

– Kadangi Jūsų sritis – ekonominiai ryšiai, norėtų-



Ramunė ir Algirdas Rimai.

Jono Juknevičiaus nuotr.

si pasiteirauti, ar Amerikos biznierių žvalgybinius vizitus jau keičia konkrečios dalykinės sutartys?

– Konkretaus darbo daug. Jį sugrupuočiau į tris pagrindines dalis. Pirmiausia tai tarpininkavimas, skatinant Amerikos valdžios numatytos paramos Lietuvai vykdymą. Pagal šią programą tiekiami grūdai, pašarai ir kt. Kita sritis būtų visa apimanti metodinė techninė pagalba. Bendradarbiaujame su Amerikos agentūra AID, kuri programą kuruoja ir jai vadovauja. Mums rūpi, kad pagalba būtų tiekiama sklandžiai ir naudingai. Prioritetai, kuriais vadovaujamasi, yra abiejų pusių parengti ir patvirtinti. Trečiasis užsėjimas – skatinti investicijas į Lietuvą ir bendro pobūdžio prekybinių santykių plėtojimą. Iš Amerikos atvykusius biznierių pristatome atsakingiems valdžios pareigūnams ir pramoninkams. Bandome padėti ir atskiroms Lietuvos įmonėms užmegzti tiesioginius ryšius su Amerikos gamyklomis.

– Kaip sekasi vykdyti šiuos užmojus? Ar netrukdo Lietuvos valdžios krizė?

– Viskas vyksta normaliu tempu. Yra jau ir kai kurių investicijų. Esu nusiteikęs optimistiškai. Na, o dėl valdžios krizės, mes visi su prantame, kad valstybių, išsikovojuusių nepriklausomybę ir pasirinkusių demokratijos kelią, iš pradžių visuomet tyko daug sunkumų. Tad nesutarimai valdžioje yra visai normalus reiškinys. Beje, netrūksta jų ir Amerikoje. Ir nema-

išskyrus biznį, nesieja jokie kiti ryšiai. Rugsėjčio mėnesį kaip tik turi atvažiuoti keliasdešimties įmonių atstovai. Šią kelionę rengia Amerikos valdžios agentūra OPIC, kuri ragina investuoti į Lietuvą ir kitus kraštus.

– Turbūt Jūs daug keliaujate ir po Lietuvą? Juk būtina ją geriau pažinti.

– Žinoma, daug ką reikia pačiam pamatyti, daug su kuo susipažinti, ypač miestuose, kur sutelktos pramonės įmonės.

– Vilniuje, matyt, tenka bendrauti ir su kitų šalių ambasadų darbuotojais?

– Susitinkame ir oficialiuose renginiuose, ir šiaip dažnokai. Mat nemažai diplomatų tebegyvena viename viešbutyje.

Ponui Algirdui Rimui atsiprašius, pokalbį pratęsė su ponia Ramune Rimiene.

(Bus daugiau)

55 SVARAI – cukrus, sūris, dešros, mėsa, šprotai, aliejus, kava ir kt., \$90. **22 SVARAI** mažesnis paketas, \$55. **22 SVARAI** mėsos produktai, aliejus \$90. Prie visų maisto siuntinių galite užsakyti aspirino ir vitaminų.

TRANSPAK,
2638 W. 69th ST.,
CHICAGO, IL. 60629
Tel. 312-436-7772

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

\$40 OFF
ANY GLASSES
exp. 10-1-92

WE WILL BEAT ALL PRICES ON SUNGLASSES!
• Ray-Ban
• Serengeti
exp. 10-1-92

\$40 OFF
CONTACT LENSES
exp. 10-1-92

20th ANNIVERSARY

- Professional Care
- Best Quality!
- Best Service!
- Serving Euclid & Cleveland for 20 Years!

"Our purpose is to provide the very best specialty vision care to each and every patient"
"Our goal is total consumer satisfaction."

J.F. OPTICAL

775 E. 185th Street
Euclid

531-7933



KONSTANTINAS JABLONSKIS

jo gimimo šimtmečiui prisiminti

Vincas Trumpa

Nepriklausomybės laikais jis buvo įsijungęs į Istorijos draugijos veiklą, bendradarbiavo jos tęstiname leidinyje Praeitis, skaitė rusiškosios paleografijos ir diplomatikos kursą Vytauto Didžiojo universitete, kurio ir aš turėjau klausyti. Tai buvo visiškai naujas bet be galo naudingas dalykas būsimiems istorikams. Rūpinosi K. Jablonskis Lietuvos archyvų, kurie buvo atsידūrę Rusijoje, ypač Lietuvos metrikos grąžinimu Lietuvai, nors ir nesėkmingai.

Taip besidarbuojant atėjo sunkūs Lietuvai laikai, kai 1940 m. birželio 15 d. Raudonoji armija okupavo Lietuvą. Iš pradžių dar atrodė, kad K. Jablonskis galės ir toliau dirbti savo mėgiamą senų dokumentų tyrinėjimo darbą. Atleidus kun. Juozapą Stakauską (1900-1972) iš Lietuvos Valstybinio archyvo direktoriaus vietos, tom pareigom buvo paskirtas K. Jablonskis. Niekas negalėjo abejoti jo kvalifikacijomis. Be abejo, ir dr. Stakauskas buvo atleistas ne dėl kvalifikacijų stokos. Labai greitai paaiškėjo, kad Maskvai ne tokios kvalifikacijos buvo reikalingos.

Prof. V. Merkys pateikia labai įdomią ištrauką iš prof. Z. Ivinskio dienoraščio, kuris dabar yra M. Mažvydo bibliotekos rankraštyne. Sovietinei valdžiai uždarius Teologijos-Filosofijos fakultetą Ivinskis liko be darbo. Jis manė, gal jis galės prisiglausti K. Jablonskio vadovaujamame archyve. Tuo reikalu jis ir atsilankė pas jį. K. Jablonskis jam labai atvirai pasakojė, kas atsitiko su Lietuvos archyvais. Jie dabar perėjo į Vidaus reikalų ministerijos žinią juos dabar tvarko Raudonosios armijos karininkas Normovas, kuris labai nuodugniai išgaminavęs ir patį Jablonskį. Iš tikrųjų netrukus Jablonskis ir buvo atleistas iš direktoriaus pareigų (V. Merkys, 95 p.).

Įdomu, kad visai tokia pačia išpažintį tam Normovui teko atlikti ir man. Mokytojavau tada Kauno VI gimnazijoje Šančiuose. Paskaitęs laikraščiuose skelbimą, kad archyvams reikalin

gi moksliniai darbuotojai, nuėjau turbūt pas tą patį Normovą (nors tada jo pavardės nežinojau) į Vidaus reikalų ministeriją. Jis ir mane labai smulkiai išklausinėjo apie tėvus, brolius ir seseris, kokioms organizacijoms priklausiau. Labai nustebau, kai pasakiau, kad nebuvau neolituanas. "Juk visi studentai turėjo priklausyti". Ne, ne visi. Paskutinis ir pats bjauriausias jo klausimas: "O kaip, ar patenkintas, kad mes atėjome?" Gudragalviaudamas bandžiau aiškintis, kad dar per mažai pažįstu, kad kai pagyvensim – pamatysim. Kai netrukus atėjo baisiosios birželio dienos, supratau, koks kvailai pavojingas buvo tas mano gudravojimas.

Atsitiko taip, kad ištrūkęs iš Normovo nagų kaip tik susitikau prof. K. Jablonskį ir papasakojau jam apie savo vizitą Vid. reikalų ministerijoje. Jo patarimas man buvo: bėk kaip gali lima toliau nuo tos ministerijos ir džiaukis, kad joje nepalikai savo pėdsakų.

Turbūt nereikia nei sakyti, kaip sunku buvo ką nors gerai daryti Sovietams okupavus Lietuvą, ypač istorikams. Kovodama prieš tariamą lietuvišką (buržuazinį) nacionalizmą, Maskva iš tikrųjų siekė visiškai integruoti mūsų istoriją į Rusijos istoriją ir visaip išnaudoti istorikus savo imperialistiniams tikslams. K. Jablonskis ne kartą parodė nemažą drąsą ir daug apsigalvojimo, gindamas Lietuvos istorijos periodizacijos klausimą, kai kas siūlė, be abejo, valdžios paraginti, Nepriklausomos Lietuvos laikotarpį (1918-1940 m.) laikyti tik tolimesnės kovos dėl Sovietinės Lietuvos tąsa. Jablonskis tada visiškai teisingai nurodė, kad 1919-1920 m. V. Kapsukas, Maskvos inspiruotas, bandė kurti Lietuvos-Baltarusijos sovietinę respubliką, apie kurią 1940 m. niekas net Maskvoje negalvojo. Skaitydamas Vilniaus universitete TSRS valstybės ir teisės istorijos kursą, K. Jablonskis stengėsi įrodyti, kodėl reikėjo atskirai kalbėti apie senosios Lietuvos

valstybės ir teisės istoriją, kad feodalizmas Lietuvoje skyrėsi nuo Rusijos feodalizmo.

V. Merkys savo monografijoje pateikia šiek tiek duomenų, kaip sunku buvo tada (ypač ligi Stalino mirties ir dar po to) dirbti Istorijos institute. Kaip kitose įstaigose ir įmonėse, ir čia buvo leidžiamas sienlaikraštis "Tarybinis istorikas". Jame buvo rašoma, koks tas istorikas turėtų būti: "Mūsų tarybinių istorikų pareiga yra kovingai demaskuoti buržuazinius nacionalistinius melus, pridengtus veidmaininga objektyvistine istorijos mokslo skaisle, ir propaguoti marksistinį leninį, priešakinį, vienintelį teisingą istorijos mokslą." Ne kartą Jablonskis buvo puolamas, kad jis to "mokslo" nesilaikė.

1950 m. pavasarį K. Jablonskį ištiko gana smarkus širdies smugis (infarktas). Nežiūrint to ir visų kitų kliūčių, jis per paskutinį savo gyvenimo dešimtmetį (jis mirė 1960 m. liepos 28 d.) nepaprastai daug padarė, ne tik skaitydamas paskaitas Vilniaus universitete ir dirbdamas Istorijos institute, bet ir toliau rengdamas ir redaguodamas vis naujus Lietuvos istorijos šaltinių rinkinius. 1953 m. jis įteikė Istorijos institutui 1387 mašinraščio puslapių dokumentų rinkinį apie Lietuvos valstiečių baudžiavinius santykius. Rinko toliau Lietuvos dvarų inventorių dokumentus, kurie buvo išleisti jau po jo mirties. 1959 m. išėjo jo sudarytas stambus Lietuvos valstiečių ir miestelėnų ginčų su dvarų valdytojais tomas (I dalis).

Atskirai verta paminėti dar vieną leidinį, prie kurio parengimo daug prisidėjo K. Jablonskis. Po II pasaulinio karo rytinę Rytprūsių dalį aneksavo Sovietų Sąjunga ir pavadino Kaliningrado sritimi. Tuoju po karo Lietuvos Istorijos institutas, kuriam tada vadovavo dr. Povilas Pakarklis (1902-1955), susirūpino toje Mažosios Lietuvos dalyje esančiomis bibliotekomis, archyvais ir kitais istoriniais dokumentais. Ypač daug buvo surinkta visokių Prūsų valdžios potvarkių lietuvių kalba. Kadangi P. Pakarklis mirė nespėjęs apdoroti tos medžiagos, šio darbo ėmėsi K. Jablonskis. Taip ir atsirado stambus 668 puslapių leidinys "Prūsijos valdžios gromatos, pagraudenimai ir apsakymai

lietuviams valstiečiams" (Vilnius, 1960 m.). Tas leidinys užkliuvo Maskvai, išpėjančiai Lietuvos istorikus, kodėl jie kiša nosį ne į savo reikalą (Mažąją Lietuvą!). Žinia, Chruščiovas tada barė lietuvius ir už Trakų pilies restauravimą. Būtų geriau, jeigu Lietuva tik kukurūzus augintų.

Kad istorija yra gyvenimo mokytoja, turbūt niekas taip karštai netikėjo, kaip bedieviškas sovietinis režimas. Užtat jis taip budriai sekė istorikų darbus, ne tik tu, kurie užsiiminėjo naujais istorija. Gali kilti klausimas, kaip Konstantinas Jablonskis vis dėlto galėjo beveik visą laiką dirbti istoriko darbą, daug nenukrypdamas nuo objektyvios kritiškai pozityvistinės istorijos sampratos. Tik labai retais atvejais jis paminėdavo vieną kitą vadinamą marksizmo-lenizmo klasikų veikala.

Norint atsakyti į šį klausimą reikia turėti prieš akis į dvi aplinkybes. Visų pirma, K. Jablonskis buvo totaliai apolitinis žmogus. Tiesa, studijuodamas Maskvos universitete jis įsijungė į aušrininkų (turėtų būti aušrininkų) būrelį, kuris 1910 buvo ėmęs leisti jaunimo žurnalą "Aušrinė". Tarp jo iniciatorių buvo ir Pranas Dovydaitis, kuris netrukus (1911 m.) tapo "Ateities" redaktoriumi. Skilimas įvyko dėl religijos vaidmens žmogaus gyvenime. K. Jablonskis irgi, matytis, buvo išitraukęs į tuos ginčus. Dėl to jo tėvas jam ir rašė 1912 m. lapkr. 17 d.:

"Ar nežada ir "Aušrinė" kiek kitokiu keliu eiti? Kad tie du jaunimo būreliai tiek nesipeštų, man būtų pačiam labai malonu. Ar šiaip ar taip, dėl 'religijos' dalykų, mano nuomone, pešties nepriderėtų" (J. Jablonskio laiškas, 135 p.). Deja, peštynės vyko ir toliau. Jas gana vaizdžiai aprašė Petras Klimas savo atsiminimuose (Iš mano atsiminimų. Išleido J. Kapočiaus, Bostonas, 1979, 35-42 p.). Nežinia, kaip paveikė Konstantiną jo tėvo laiškas, bet jis tuo metu daugiau domėjosi vertimais ir "beletristika". Gaila, ligi šiol tebėra neparašyta "Aušrinės" ir aušrininkų istorija, nors, kaip matyti iš Leono Gudaičio knygos (Platėjantys akiračiai, Vilnius Vaga, 1977), jos vaidmuo naujosios lietuvių literatūros istorijoje buvo gana žymus.

Ir kaip istorikas K. Jablonskis mažiausiai domėjosi politine Lietuvos istorija. Jis tiesiog visas pasiūrė į Lietuvos XVI-XVII a. visuomenės ir kultūros istoriją, ar tai jį ieškodamas vis naujų šaltinių valstiečių santykiams su dvarininkais nušviesti, ar rankiodamas viską, ką tik galima buvo surasti, apie pirmuosius mūsų rašto ir kultūros darbininkus (Mažvydą, Daukšą ir kt.), apie kuriuos ligi tol ne per daug buvo žinoma. Dėl to jį sunkiau buvo apkaltinti "buržuaziniu" ar kitokiu nacionalizmu. Iš viso K. Jablonskis, kaip ir visa Jablonskių šeima, buvo didelis Lietuvos mylėtojas, bet nebuvo nacionalistas.

(Pabaiga)



Poetas Justinas Marcinkevičius su savo anūke Salomėja Leono Vasausko nuotr.

DAINAVOS APYGARDOS ŠTABO ŽLUGIMAS

Juozas Petraška

Krūmas buvo žadėjęs po kiek laiko atvykti pas mane sužinoti apie "Daumanto-Lukšos J. ir Rimvydo-Kriščiūno J. išvyką. Visai netikėtai per ryšininę pranešė, kad po keleto dienų atvyksias ir prašė jo laukti.

Krūmą atvedė antrojo būrio vadas Putinas-Bruskas St. Jis (Krūmas) jau žinojo, kad vyrai iš "anapus" grįžę, bet susitikęs su jais nebuvo. Krūmui ir Putinui papasakojau, ką buvau girdėjęs iš Rimvydo. Vėliau Krūmas panorio aplankyti Dainavos apygardos vadą Ažuolį-Jėčią A., esą gavęs raštą, kad skiriamas štabo darbuotoju, tik nežinantis kur, ar Dainavos apygardoje, ar Pietų Lietuvos partizanų štabe. (Pietų Lietuvos štabą sudarė susijungusios "Tauro" ir Dainavos apygardos). Prašė palydėti į Dainavos apygardos štabą, nes nežinojo nei kelio, nei jo dislokacijos vietos.

Rugpjūčio 9 dieną mes abu (aš ir Krūmas) išėjome į Dainavos apygardos štabą, esantį Punios šile. Nuo Balbieriškio miško iki Punios šilo apie 30 km kelio, o jis per laukus apsukant lanką apie Balbieriškį, pasakui panemunės šlaitais per krūmus ir įvairias įdubas, šaltiniuotas vietas.

Paėję nuo miško keletą kilometrų, užsukome į Putrišių kaimą pas pažįstamą gyventoją pasiteirauti apie toje apylinkėje esančią padėtį, be to, reikėjo ir pasistiprinti. Pavakarieniavę ir pasikalbėję leidomės į kelią, nenujausdami, kad ji Krūmui bus paskutinė, o man - ilga vergo dalia tolimojoje šiaurėje.

Priartėję prie Punios šilo, pasijutome gerokai nuvargę ir, užlipę ant kalno Bundorių kaime, prie buvusio vėjo malūno pamatų, nutarėme pailsėti. Pailsėję, pasigėrėję gražiais gamtos vaizdais (naktis buvo šviesi ir visi kontūrai buvo ryškūs), patraukėme šilo link, nes rytuose jau ryškėjo ateinanti diena.

Aš retkarčiais buvoda-vau Dainavos apygardos štabe įvairiais reikalais, be to, vasarą buvo grupių vadų ir jų štabų darbuotojų pasitarimas, kurį suorganizavo apygardos vadas Ažuolis. Pasitarimas truko keletą dienų. Todėl man štabo bunkerio vieta buvo gerai žinoma. Jis buvo nau dojamas jau antri metai ir visi manė, esąs saugioje vietoje.

Į Punios šilą, kitaip ne-

gu į kitus miškus, įvažiuoti galima tik iš vienos, girininkijos, pusės, esančios prie įvažiavimo į mišką kelio. Šilą aplink juosia Nemunas (jo tėkmė aplink šilą 19 kilometrų, o Nemunas nuo Nemuno 2,3 kilometro). Taigi kelias tiesiai eina nuo girininkijos link Nemajūnų bažnytkaimio, o paėjęs tuo keliu į dešinę yra nežymus miško keliukas ir juo eidamas maždaug už 4 km randi mažą upeliuką, įtekantį į Nemuną.

Per upeliuką yra medinis tiltelis, kad būtų galima pervaziuoti arkliais (vežimu ar rogėm). Keliukas veda į vadinamąją "smaliąmią" (anksčiau ten iš pušų kelmų buvo verdama smala-degutas). Nuo tiltelio į dešinę, už kokių 60 metrų, matyti Nemunas. Nuo toliau esančio kalnelio papėdės (apie 250-300 metrų nuo tilto) teka šaltinėlis, tame kalnelyje, ant šaltinio, ir buvo įrengtas bunkeris-slėptuvė. Taigi priėjus tiltelį nuo girininkijos pusės į kairę, reikia upeliu eiti iki kalnelio, kur baigiasi upelis, jis, tekėdamas iš šaltinio, neužšąla ir juo atbridus tekantis vanduo užmaskuoja pėdsakus.

Kalnelyje, maždaug 45° kampu, neišlipus iš upelio, atidarius dureles-angą, ant kurios auga nedidelė vešli eglutė, patenki į mažą koridoriuką, jo dešinėje yra įkasta į žemę medinė statinė pilna šaltinio vandens. Iš jos bunkerio gyventojai apsirūpina vandeniu. Palipus keleta laiptelių aukštytyn, patenki į patį bunkerį, kuris padalintas į dvi patalpas (praėjimai be durų) dar bo kambarį, kartu ir virtuvę, o dešiniau - "miegamąjį". Pirmojoje patalpoje pastatyta plyta-viryklė, čia ir radijo aparatūra, šafirografas, rotatorius, dvi rašomosios mašinėlės, taip pat maisto produktų atsargos, ginklai (valgi gamindavosi bunkerio viduje).

Antrojoje patalpoje - gultai aštuoniems žmonėms. Lauke, ant bunkerio viršaus, pritvirtintas dūmtraukis, padarytas iš vėjo nulaužtos pušies stuobrio, 5-6 metrai nuo žemės paviršiaus. Tas stuobrys perskeltas, vidus išduobtas, o pasakui sukaltas ir pastatytas, be to, prie jo pritvirtinta radijo antena. Kad nebūtų bunkeryje tvanku, visuose keturiuose kampuose įtaisyti oratraukiai (ventiliacija) iš drenažo vamzdelių, kurie iš lauko užmaskuoti samanomis. Tai štai į koki būn-

kerį su Krūmu atvykome.

Jame radome šiuos partizanus:

1. Ažuolį-Jėčią Dominyką, Dainavos apygardos vadą.

2. Liną-Macevičių-Ananą, apygardos ryšio ir žvalgyvos skyriaus viršininko pavaduotoją.

3. Vyrutį-Juozaity Vinčą, agitacijos ir propagandos skyriaus viršininką.

4. Girinį-Pūškorių Juozą, propagandos skyriaus viršininko pavaduotoją.

5. Arą-Petrauską Mykolą, K. Margiogrupės štabo viršininką.

6. Juodvarnį-Kavaliauską Vaclovą, atsakingą už štabo aprūpinimą, visų vadinamą štabo "kupraugariu".

Ažuolis, mus išvydęs, labai apsidžiaugė. Trumpai pasidalinome pagrindinio gyvenimo išpučiais, užsienio naujienomis, aptarėme Rimvydo ir Daumanto kelionę bei kitas partizaninės veiklos problemas.

Iš Ažuolio sužinojome, kad Rimvydas paskirtas Dainavos apygardos štabo viršininku, o dabar išvykęs į Pietų Lietuvos partizanų štabą, kuriam priklauso ir Dainavos apygardos, referuoti Pietų Lietuvos partizanų vadui atliktą darbą išvykoje į užsienį. Rimvydui grįžus, Dainavos apygardos štabe virė darbas. Buvo ruošiamasi spausdinti apie tūkstantį laikraščio "Aukuras" egzempliorių, įvairūs įsakymai padaliniais, instrukcijos ir t.t. Man Ažuolis įteikė raštą - liudijimą, kad esu apdovanotas Vyčio Kryžiumi už ilgametį ir sąžiningą darbą partizanų gretose.

Kitos dienos vakare ruošiausi grįžti į Balbierzgirę,

bet Ažuolis patarė dar pasilikti, kadangi dar ne viskas aptarta, be to, ateinančią naktį bus baigiamas spausdinti laikraštis bei įsakymai ir instrukcijos, kuriuos galėsiu pasiimti. Teko paklusti ir likti dar vienai dienai.

Dienos metu buvome išėję į paviršių pakvėpuoti tyru oru, o naktį laukė dar daug darbų. Plušome be maž visą naktį, miegoti nuėjome apie 5 val. ryto.

Aš pabudau pirmas ir prisiminiau sapną, kurį prieš pabusdamas sapnavau: rodos, plaukiu per Nemuną ties Balbieriškiu, pasakui mane pavaduotojas Spyruoklis-Kučinskas Jonas, o vanduo Nemune toks drumstas, lyg būtų molis atskiestas. Plaukiu sunkiai ir galvoju, kad tik greičiau pasiekčiau krantą. Rodos, taip netoli jis buvo, kai staigiai pabudau tame drumstame vandenyje.

Paašikėjo, kad mane pažadino kažkokie neaiškūs garsai virš bunkerio. (Jo lubos buvo iš dvigubų skersai ir išilgai išdėstytų rąstelių) Įsiklausiau kažką šnarrant, lyg kas žemę kastų. Trumpam nutyla, po minutės kitos vėl kartojasi tie patys garsai. Visi miega, o man neramu. Pagaliau atsikėliau ir pažadinau apygardos vadą ir pasakiau nerimo priežastį. Jis (vadas) pasiklausęs nusprendė, kad ant bunkerio bus užėjusios karvės, nes kartą taip jau yra buvę, atsikėlę turėjo jas išvaikyti. Atsiguliau, bet miegas neima, triukšmas, kaip man atrodė, intensyvėjo. Girdžiu, ir vadas ne miega. Jis man liepė palypti kopėčiomis prie atsarginės angos ir pasilausyti, ten bus aiškiau girdėti.

(Dešiniajame įėjimo kampe buvo atsarginė anga su išėjimu ant kalno.) Užlipau kopėčiomis į viršų tiek, kad galva būtų prie pat angos. Atsarginis išėjimas iš viršaus buvo užmaskuotas.

Klausau ir pats netikiu - ant bunkerio viršaus rusiškai kalba. Leidžiantis žemyn, Ažuolis klausia: "Na kaip?" Aš atsakiau, jog karvės, bet rusiškai šnekančios. Visi šoko iš gultų, tur būt buvo nubudę ir mūsų pokalbį girdėjo.

Kokia buvo visų būseną po mano žodžių, manau, aiškinti nereikia. Veiduose vienas klausimas: kas bus toliau? Pirmiausia šiaip taip apsirengėm, daugelis net batais neapsiavė. Po pirmojo nervinio šoko prabilo Ažuolis ir bandė mus nuraminti, jog nereikia visiškai pulti į paniką, o pirmiausia sužinoti, kokios pajėgos mus apsupo. Bunkeris solidus ir prie mūsų prieiti ne taip paprasta, nebent išsprogdintų iš viršaus. Reikia bandyti veržtis per abi angas vienu metu ir įsitikinti, kokia padėtis.

Ažuolio įsakymu per apatinį išėjimą turėjo prasi-veržti Krūmas, per viršutinį aš, Patrimpas. Kai Krūmas pradare apatinį išėjimą, prapliupo kulkosvaidžiai, bet Krūmo nekliudė, nes jis, atidarydamas dureles, stovėjo ant laiptelių viršaus, o kulkos smigo į žemę apačioje jo. Nepavykus prasi-veržti, suvokėme, kad bunkeris aptiktas neatsitiktinai, nes kulkosvaidžiai nukreipti į apatinį išėjimą.

Krūmas, neišlaikęs nervinės įtampos, išsiėmęs pistoletą įsidėjo į burną ir nusišovė. Toks poelgis likusius labai paveikė, pradėjome atsisveikinti galvodami apie panašų likimą. Po to aš pakilau kopėčiomis prie atsarginės angos ir pradėjau galva ir pečiu atsargiai išlėto kelti viršutinį dangtį. Kai pakėliau apie 10 cm, į angą buvo paleista automato serija, kuri "pakuteno" sėdynės raumenis ir aš kritau nuo kopėčių, bet nesusižeidžiau. Šovė, matyt, iš medžio, todėl nepataikė į galvą. Įsitikinę, kad bunkeris apsuptas nemažų pajėgų ir veržtis beprasmiška, skubiai pasitarę, nutarėme: pirmiausia naikinti dokumentus ir stengtis išsilaikyti iki nakties, o tamsioje mėginti prasi-veržti. Mus aptiko apie 11 valandą dienos.

Kai aš pakėliau viršutinę angą ir nukritau nuo kopėčių, anga ir liko pradara, nes dangtis neįkrito į savo vietą, tad čekistai puolamosiomis pradėjo jį sprogdinti.

(Bus daugiau)



JFK – RYGA
\$678.00
į abi puses

- Keliauti galima pradedant spalio 1 d. iki kovo 31 d., išskyrus šv. Kalėdų laiką – nuo gruodžio 17 d., iki sausio 10 d.
- Bilietus reikia išpirkti ne vėliau kaip spalio 31 d.
- Išpirkus bilietą, pinigai negražinami ir kelionės datas pakeisti negalima.

Prašom kreiptis į
Albiną Rudžiūnienę
ar
Kristiną Mitkutę

BALTIC TOURS

77 OAK ST., SUITE 4
NEWTON, MA 02164

Tel: 617-965-8080 Faksas: 617-332-7781

SIEKIANČ GYVŲ RYŠIŲ SU LIETUVA IŠLIKS DVASINIAI GYVA IR IŠEIVIJA

JAV LB XIII Tarybos Antroji Sesija
Pranas Joga

(Pirmas tęsinys)

Vicepirmininkės specialioms reikalams Ingridos Bublienės 2/3 puslapio raštu pristatytam pranešime skirta daugiausia vietos LIETUVA-IŠEIVIJA / Ryšiai ir Neišnaudotos Galimybės konferencijai, vykusiai Birštone šių metų rugpjūčio 16-23 dienomis

Vicepirmininko organizaciniams reikalams Gintaro Čepo 1 puslapio pranešimas buvo papildytas vaizdine medžiaga apie dabartinę LB veiklos padėtį. Savo pranešime sakė:

"Mums reikia geriau organizuotis ir stengtis bendradarbiauti su visom kitom organizacijom. Laikas peržiūrėti apygardų ribas, kai kur yra viena ar kita veikli apylinkė, kitur yra virš penkiolikos. Laikas peržiūrėti mūsų įstatus ir padaryti atitinkamus pakeitimus. Kad mūsų veikla būtų sėkminga, šiuose darbuose JAV LB tarybos nariai turėtų aktyviai prisidėti tarp sesijų, tiek savo komisijų rėmuose, tiek savo Apygardų rėmuose."

Be anksčiau paminėtų pranešimų dar yra vicepirmininko sporto reikalams Prano Gvildžio (1 puslapis), vicepirmininko informacijos reikalams Rimanto Stirbio (virš 2 puslapių) ir vicepirmininko mokslo reikalams dr. Vitolio Vengrio (2 puslapiai).

Tarybos nariams buvo išdalinta JAV LB Krašto valdybos 38 puslapių 1991 ir 1992 pirmųjų 6 mėnesių finansinė ataskaita. Pavarčius aiškiai matyti, kad jau einama prie profesionalinio lygio sąskaitybos.

Kontrolės komisija padarė reviziją ir davė sugestijas kaip patobulinti sąskaitybą.

Be JAV LB Krašto valdybos pranešimų dar buvo išklausyta pranešimai: IX Išeivijos tautinių šokių

šventė (Birutė Jasaitienė), "Pasaulio lietuvis" (Bronius Nainys), Lietuvių Fondas (Dalia Puškorienė) ir PLB seimo darbai ir nutarimai (dr. Vytautas Narutis).

Diskusijos dėl pranešimų ir JAV LB 1993 metų biudžeto projektas buvo svarstyti atskirų Tarybos komisijų posėdžiuose.

Labai daug laiko, net 6 valandos, buvo skirta pagalbai Lietuvai klausimams svarstyti.

Bronius Nainys padarė sekančias sugestijas:

1. Pagalba Lietuvai pinigais arba tokia pagalba, kuri reikalauja pinigų, lėšų ieškoti iš kitataučių šaltinių ir nebetuštinti jau ir taip "suplotų" išeivių kišenių. Tebunie tai geležinė taisyklė, nes mūsų sudedami pinigai reikalingi mums patiems – išeivijoje lietuvių išlaikyti.

2. Pagalba organizuoti na ne Lietuvai ar jos valdžiai aplamai, bet kokiam nors vienam (gali būti ir keli) specifiškam humanitariniam tikslui. Pirmenybė žmogui – ne daiktui, ne akmeniui, ne geležies ar cemento gabalui, nors ir kokio labai reikšmingo paminklo pavidalu.

3. Ekonominė bei profesinė pagalba Lietuvos ūkiui atstatyti, valstybės gerovei kurti, gamybai organizuoti įeiti jau į kitą kategoriją. Pačiai Bendruomenei per savo padalinius ar įstaigas verslą organizuoti, ar tiesiogiai jo imtis, tampant savininku ar net dalininku, nederėtų.

4. Pagalbą organizuodama, Lietuvių Bendruomenė turi būti labai konkreti, realiai paveiki, akivaizdžiai rodanti praktišką naudą.

5. Uždaviniams rinktis tik rimtus, patikimus, žinomus darbingus žmones ir ypač saugotis nuo dabar labai gausių tuščiakalbių vi-



JAV LB XIII Tarybos antrosios sesijos suvažiavimas pradedamas – Eglė Vilutienė, Vytautas Maciūnas (JAV LB KV pirmininkas) Gražina Kamantienė, Vytautas Kamantas (Tarybos prezidento pirmininkas) kun. Gediminas Kijauskas S.J.

sažinančių patarėjų arba specialistais apsišaukusių aktorių.

Toliau, Bronius Nainys pastebi, kad pagalba turi eiti abiem kryptim. Klausimas ar Lietuva galėtų duoti mums tiek kiek norime ir mes mokėtume pasinaudoti. Jis sako: "Todėl kol kas paveikiausia pagalba iš Lietuvos išeivijai tegali būti tik lietuvių kalbos mokytojai (kur jų reikia) ir gal kai kurie Lietuvoje išleisti vadovėliai, skaitiniai, pratimai. Tai beveik ir viskas."

Kas liečia pagalbos ir bendradarbiavimo derinimą Bronius Nainys sako: "Kol kas išeivijos pagalba Lietuvai ir aplamai bendradarbiavimas – palaida bala. Visokiausios pagalbos prašymai į išeiviją plaukia iš kiekvieno Lietuvos kampo ir plaukia ten, kur pakliūva. Gi išeivija, atrodo, elgiasi irgi panašiai. Kokią pagalbą kas sugalvojo, tokia ir organizuoja."

Kiek teko dalyvauti posėdžiuose, tai negirėjau, kad Broniaus Nainio mintys būtų svarstomos. Daugiau dėmesio susilaukė Edmundo Kulikausko peršamas "Ekonominės paramos Lietuvai projektas". Po keletos valandų aiškinimo ir diskusijų suvažiavimo dalyviams buvo pasiūlyta JAV LB struktūroje pridėti Ekonominę Tarybą.

Šios Tarybos uždaviniai:

a) koordinuoja veiklą; rūpinasi veiklos finansavimu, parama iš valdžios ir fondų, darbuotojais.

b) telkia informaciją apie ekonomiką, investicines galimybes, įstatymus; skleidžia informaciją per JAV ir lietuvių spaudą, aplinkraščius, LB apylinkes, seminarus.

c) skatina Lietuvos gamybos pirkimą; paieško firmoms specialistų, patarėjų ir atstovų; pasirūpina dalyvavimu pramoninėse parodose, jas organizuoja; globoja Lietuvos pramonininkus.

d) steigia investicinį fondą; rūpinasi Lietuvos valstybės skolos laištų pardavimu JAV; susipažįsta su investicinėmis galimybėmis; skatina investavimą į Lietuvos ūkį.

e) skatina turizmą į Lietuvą, pataria Lietuvos vyriausybei.

f) remia ekonomikos mokslą, sudaro strateginius planus.

Suvažiavimo dalyviai nutarė, kad reikia tokia Ekonominę tarybą įsteigti bandomajam 1 metų laikotarpiui. Jei ji pasirodys naudinga ir reikalinga, tai bus galima padaryti nuolatine per ateinančių metų Tarybos suvažiavimą.

Edmundo Kulikausko iniciatyva į Tarybos suvažiavimą buvo pakviestas International Executive Service Corps viceprezidentas Richard H. Shriver. Jis supažindino su jų organizacijos darbais Estijoje, Latvijoje ir Lietuvoje. Šiai organizacijai Lietuvoje atstovauja A. Grina.

International Executive Service Corps (IESC) buvo

suorganizuota 1964 metais tikslu padėti besivystančioms valstybėms pagreitinti atsikūrimo procesą.

Sekmadienį, po Šv. Mišių, kurias atnašavo kun. Kęstutis Žemaitis, trumpai užkandę, visi rinkosi bendram posėdžiui. Tarybos komisijos diskutavo atatinamus klausimus savo posėdžiuose, kurie truko nuo 2 valandų iki keletos valandų. (Bus daugiau)

Atnaujindami prenumeratą ir kitomis progomis Dirvai aukojo:

Rukšėnas A., Wilby H.	10.00
Skardis P., Euclid	10.00
Saulienė A., Chicago	3.00
Dailidka V., Albuquerque ...	10.00
Sprindys A., Deltona	10.00
Jesuit Fathers, Cleveland ...	20.00
Liutkenis J., Chicago	10.00
Čyvas V., Cleveland	10.00
Jankauskas S., Westlake ...	20.00
Martinkus D., Sun Rise B. ...	10.00
Kantautas A., Canada	10.00
Jurgelis J., Moreland Hills ..	10.00
Česnavičius V., Richmond ..	25.00
Šperauskas T., Glen Cove ...	10.00
Modestas E., Willow Sprgs ...	70.00
Pukštytis R., Chicago	20.00
Kasperavičius F., Canada ...	10.00
Valiukaitis A., Centerville ...	20.00
Špakauskas K., Phila.	30.00
Šilėnas V., Euclid	15.00
Franczevičius O., Hammond ...	10.00
Remienė M., Westchester	5.00
Gliaudelis Z., Chicago	20.00
Žemaitis G., Cleveland	5.00

Visiems aukotojams
nuoširdžiai dėkojame

59 CENTAI UŽ SVAIRĄ

virš šimto svarų, tai TRANSPAK firmos nauja kaina. 68 centai – žemiau šimto svarų, Minimumas \$20. Jūsų siuntiniai yra registruojami mūsų kompiuteriuose ir sekami iki pristatymo jūsų giminei Lietuvoje.

TRANSPAK,
2638 W. 69th St.,
Chicago, IL 60629,
Tel. 312-436-7772.

Iš LB XIII Tarybos suvažiavimo: suvažiavimo narių registracija atlieka Jonas Kazlauskas ir Nijolė Balčiūnienė; Edmundas Kulikauskas pristato ekonominės paramos projektą Lietuvai; Richard Shriver – IESC viceprezidentas ir Prano Jogos nuotraukos



VIZITAS JUNGHTINĖSE TAUTOSE

(Atkelta iš 1 psl.)

Kalbėdamas su Generalinės Asamblėjos prezidentu Stoyan Ganev iš Bulgarijos, pirmininkas Landsbergis pasiūlė Lietuvos pagalbą Jungtinių Tautų taikingosioms pajėgoms. Jis sakė, kad nors Lietuva neturi didelės armijos, ji galėtų taikos palaikymo procesams specialiai paruošti mažus karinius dalinius. Generalinės Asamblėjos prezidentas nuoširdžiai padėkojo už pasiūlymą, kurį įvertino kaip rimtą ir realią pagalbą.

Toliau Vytautas Landsbergis prisiminė Bulgarijos Parlamento grupės vizitą Lietuvoje 1991 metais po kruvinųjų sausio įvykių. Paaiškėjo, jog demokratų grupės kelionė į Vilnių organizavo pats Stoyan Ganev. Jis pridūrė, kad puikiai supranta Lietuvos kovą už nepriklausomybę ir siekimą ją įtvirtinti.

Susitikime su Saugumo Tarybos pirmininku Jose Ayala Lasso iš Ekvadoro, Vytautas Landsbergis paminėjo mažųjų Europos valstybių grupės sukūrimo idėją, kuria jis iškėlė savo kalboje Generalinėje Asamblėjoje. Jose Ayala Lasso ją sveikino, užsimindamas ir apie santykių užmezgimą tarp Lietuvos ir Ekvadoro bei perduodamas nuoširdžiausius sveikinimus nuo Ekvadoro Prezidento.

Saugumo Tarybos pirmininkas, išklaęs AT-bos pirmininko pastabas, atsakė, kad pakankamai supranta ir žino problemas, susijusias su buvusios Sovietų Sąjungos karinėmis pajėgomis. Baltijos valstybės turi pilną teisę reikalauti Rusijos armijos išvedimo ir pasak p. Lasso, Saugumo Taryba šito klausimo nepamiršta ir nepamirš. AT-bos pirminin-

kas pastebėjo, kad Rusija bando sumaišyti armijos išvedimo klausimą su kitais klausimais, t.y. ekonominiais, tautinių mažumų, ir t.t., pridurdamas, kad juos negalima risti ir kad negalima kelti išankstinių sąlygų.

Taip pat buvo pranešta, kad Maskvoje pasirašyti dokumentai tarp Lietuvos ir Rusijos buvo rugsėjo 28 įregistruoti Jungtinėse Tautose.

Tą pačią dieną Lietuvos Ambasadorius Anicetas Simutis AT-bos pirmininko garbei surengė iškilmingus pietus Jungtinėse Tautose, kuriuos sukvietė Skandinavijos ir Baltijos valstybių ambasadorius. Pietų metu Pirmininkas ir Ambasadorius išreiškė nuoširdžią padėką Nordų kraštams už teikiamą paramą ir už jų draugišką Baltijos Misijų Jungtinėse Tautose globą.

Vakare Pirmininkas Landsbergis susitiko su keeliais šimtais lietuvių New Yorko Kultūros Židinyje. Jis aptarė Lietuvos situaciją, painformuodamas visuomenę apie Lietuvos-Rusijos de-

rybas, Lietuvos ekonominę padėtį bei spalio 25 dienos rinkimus į Seimą.

Vizito New Yorke metu AT-bos pirmininką aplankė Henry Kissinger. Draugiško pokalbio metu apsiesta nuomonė apie Lietuvos ekonominius ir politinius sunkumus. Kissinger šiltai priėmė AT-bos pirmininko kvietimą atvykti į Lietuvą.

New Yorke taip pat besilankantis Didžiosios Britanijos Užsienio reikalų ministras Douglas Hurd užprašė pasimatymo su pirmininku Landsbergiu. Kolegiškuose diskusijose vyravo kariuomenės išvedimo klausimai.

Pirmininkas Landsbergis išvyko atgal į Lietuvą antradienio vakarą. Įvairius susitikimus jį lydėjo parinkti palydovai, kurių tarpe buvo iš Washingtono atvykęs Lietuvos Ambasadorius JAV-bėse Stasys Lozoraitis, Lietuvos Ambasadorius Jungtinėse Tautose Anicetas Simutis, AT-bos sekretoriato patarėja Loreta Zakarevičienė, Užsienio reikalų Ministerijos pirmasis sekretorius Arnoldas Milukas ir Lietuvos Misijos jungtinėse Tautose patarėjai Darius Sužiedėlis, Algimantas Gureckas ir Gintė Damušytė.

STIPRIOS PAJĖGOS ĮSIJUNGĖ Į RELIGINĘ ŠALPĄ

(New Yorkas, 1992 rugsėjo 30 d. LKRŠ) Gintė Damušytė, buvusi Lietuvių Informacijos Centro vedėja, ir Šv. Juozapo ligoninės (Yonkers, NY) Patologijos skyriaus direktorė Dr. Nijolė Bražėnaitė buvo išrinktos į LKRŠ direktorių tarybą, pranešė vysk. Paulius Baltakis per metinį LKRŠalpos narių suvažiavimą Nekalto Prasidėjimo seserų vienuolyne Putnam, CT rugsėjo 14-15 dienomis.

Gintė Damušytė, nuo šių metų pradžios einanti Lietuvos Misijoje Jungti-

nėms Tautoms patarėjos pareigas, buvo LKRŠ reikalų vedėja kun. K. Pugevičiaus pavaduotoja nuo 1979 m. iki 1991m. Ji taip pat vadovavo nuo pat įsteigimo 1979 m. Lietuvių informacijos Centrai New Yorke ir Washingtono (kur dirbo Viktoras Nakas) iki uždarymo 1991 m. pabaigoje, kada nepriklausomybės atstaciūsi Lietuva betarpiškai pradėjo rūpintis žinių perteikimu į pasaulį.

Gintė Damušytė turi bakalauro laipsnį iš politinių moklų ir istorijos. Ji veikė ateitininkuose, BATUN-e, Lietuvių jaunimo sąjungoje, Lietuvių bendruomenėje, frontininkuose. Šią vasarą G. Damušytė praleido mėnesį dirbdama Lietuvos Užsienio Reikalų Ministerijoje. Tai buvo jos trečia kelionė į Lietuvą.

Dr. Nijolė Bražėnaitė yra ilgametė LKRŠ rėmėja. Dr. Bražėnaitė medicinos studijas pradėjo Vytauto Didžiojo Universitete ir užbaigė Innsbrike, Austrijoje, 1947 m. Ji reiškėsi Lietuvių katalikų organizacijų sąjungoje, Pasaulinėje katalikų moterų organizacijų sąjungoje, VLIK'e (Vokietijoje ji buvo vykdomosios tarybos sekretorė), ateitininkuose, ir Lietuvių aktyvistų fronte.

DIRVAI PASAKOJA

(Atkelta iš 1 psl.)

1991 m. prieš pat Kūčias mus aplankė Kauno miesto Tarybos pirmininkas V. Grinis ir miesto deputatas R. Kupčinskas. Šie vyrai pažadėjo man padėti gydytis. Per tuos metus aš buvau prisiklausiusi daug tuščių žodžių, tačiau šie du savo pažadą ištesėjo. V. Grinis mane supažindino su U.S. Baltic Foundation darbuotoja Audrone Pakštienė, o ši, patyrusi apie mano nelaimę, surado Rochester, MN gyvenantį p. Peter Solinger. Šie trys nuostabūs žmonės man padėjo patekti į Ameriką, atvykti čia gydytis. Su jais ir atskridau.

Mayo klinikose mane operavo 37 m. japonų kilmės chirurgas H. Kitaoka. Jis man išėmė dalį klubo kaulo ir jį įstatė į kulną, nes, šalia kitų žaizdų, sausio 13 aš netekau beveik pusės kulno. Šis daktaras dar prieš operaciją pasakė, kad mano kairės kojos pėda niekada nebebus kaip buvo, bet aš galėsiu nešioti normalius batus. Prieš šią operaciją aš dar labai šlubavau. Dr. H. Kitaoka sako, kad šluba nebūsiu. Jei šie žodžiai išsipildys, labai džiaugsiuos. Mano kojose buvo šešių kulkų žaizdos.

Dabar aš gyvenu Peter ir Marilyn Solinger šeimoje, Rochester, MN mieste. Tai nuostabūs žmonės, aš ir dabar negaliu tikėti, kad pasaulyje tokių yra. Jie abu amerikiečiai, visuomenėje aktyvūs, katalikai, labai pamaldūs. Aš jiems esu labai dėkinga už suteiktą pagalbą, už namų šilumą. Sunku tikėti, kad visai nepažįstami žmonės man tiek daug padėjo. Jų namuose aš gyvensiu iki grįžimo į Lietuvą gruodžio pradžioje.

Man dažnai paskambina Audronė Pakštienė. Visą

laiką jaučiu jos rūpestį, girdžiu jos nuoširdų balsą. Iš Washingtono paskambina Amerikos balso radijo tarnautoja Rita Baltušytė. Jai esu dėkinga už tai, kad Lietuvoje per Amerikos balsą galėjo mane išgirsti artimieji ir draugai. Rochester mieste susipažinau su lietuviu Antano Bivainio šeima. Dar turiu vieną pažįstamą moterį, latvę Moniką Gudrais, kuri labai padėjo pokalbiuose su daktarais ir man vertė viską iš anglų kalbos į rusų kalbą. Apla- mai mane supa, manim rūpinasi labai puikūs žmonės. Nors jie visi amerikiečiai, Solinger šeimos draugai, bet jie visi labai nuoširdūs ir užjaučia mane. Aš rašau laiškus į Lietuvą savo šeimai, draugams, kartais paskambinu vyrui ir vaikams. Apla- mai viskas klostosi labai gerai.

Lietuvoje man gana dažnai kai kurie sutikti žmonės pasakydavo: "Ko tu važiuai į Vilnių? Galėjai nevažiuoti, niekas per prievartą nevežė!" – O aš negalėjau pasielgti kitaip, nes būtent, tą dieną ir reikėjo važiuoti. Tūkstančiai iš visos Lietuvos suvažiuo į Vilnių. Likimo lemta buvo kai kam žūti, o mane sunkiai sužeidė. Aš tikiu likimu, kas lemta, to neišvengsi. Tik žinau tai, kad, ir kokie išbandymai laukia, Dievas neapleidžia ir suteikia jėgų juos iškęsti.

Aš noriu visiems, visiems man padėjusiems tarti nuoširdų ačiū!

LIETUVOJE IŠNUOMOJAMAS

laiknam apsistojimui 1 kambario butas 5-tame aukšte Vilniuje, prie "Žalgirio stadiono". Kreiptis: (216) 481-0011 nuo 9 am-5pm. (39-41)

DĖMESIO, JAUNIME!!!

"Pučia vėjas"

Ar Jūs norite atstovauti savo miestą sekančiame Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongrese?

Ar norėtumėte dirbti Lietuvos labui?

Ar planuojate aplankyti gimines Lietuvoje?

Ar planuojate dalyvauti ar mokytis kursuose Vilniuje ar Kaune?

Ar treniruotės dalyvauti Tarptautinėse Lietuvių Sporto Žaidynėse?

Petro Čepo Jaunimo Fondas žino, kad jaunimui (18-35 amžiaus) yra sunku sutaupyti pinigų kelionei į Lietuvą ir kitas šalis. Todėl mes įsteigėme PCJF, norėdami Jums padėti susipažinti su savo tėvyne ir pasaulio lietuviais. PCJF \$1,000 stipendija skiriama bent viename lietuvių kilmės jaunuoliui/ei, kuris/i žada vykti į Lietuvą arba dalyvauti lietuviškoje veikloje išeivijoje.

Anketą stipendijai gauti turite užpildyti ir pasiųsti PCJF ne vėliau lapkričio 15 d., kad galėtumėte keliauti į Lietuvą ateinančiais metais tarp sausio 1 d. ir gruodžio 31 d. Anketos ir platesnė informacija gaunama rašant:

Petro Čepo Jaunimo Fondas
P. O. Box 497, South Boston, MA 02127



PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

Marquette Funeral Home
2533 West 71st Street
Chicago, Illinois 60629
1-(312)-476-2345

Hills Funeral Home
10201 South Roberts Road
Palos Hills, Illinois 60465
708-430-4455

Visus laidotuvių namus galite pasiekti skambindami 1-(312)-476-2345

ANTHONY B. PETKUS DONALD M. PETKUS
DONALD A. PETKUS

Petkus Funeral Home
1410 South 50th Avenue
Cicero, Illinois 60650
708-863-2108

Petkus-Butkus Funeral Home
1446 South 50th Avenue
Cicero, Illinois 60650
708-652-1003

DIDELĖ PAGALBA "LIETUVOS VAIKŲ GLOBAI"

Kun. pensijoje Albertas Abračinskas, gyvenantis Nukryžiuotojo Jėzaus sėselių vienuolyno kapeliono namuose Brocktone, sickdamas padėti Bostone veikiančiai "Lietuvos Vaikų Globos" organizacijai, šių metų pradžioje pasiūlė praveisti piniginę loteriją. Paskatintas veiklios "Globos" narės, Nukryžiuotojo Jėzaus ses. Elenos Ivanauskas, kun. A. Abračinskas nutarė tokiu būdu prisidėti prie organizacijos vedamo labdaros darbo.

Jo darbštumo ir dosnumo dėka buvo išspausdinti \$1.00 vertės loterijos bilietai ir išplatinti Naujosios Anglijos lietuvių parapijose. Vienas iš pagrindinių "Globos" projektų davė loterijos pavadinimą: "Kūdikų maisto programa Lietuvoje". Loterijos traukimas įvyko rugsėjo 8 d. 7 val. p.p. Nukryžiuotojo Jėzaus vienuolyno salėje, Brocktone. Laike Mišių kun. A. Abračinskas pasakė turinį gą pamokslą, įvertindamas visų dirbančiųjų moterų labdaringą darbą Lietuvos vaikams. Loterijos nugalėtojais tapo: tą premiją laimėjo \$500.00 Philip Gražiadės iš Nashua, MA., 2-a – \$250.00 – Marlon Songalo iš Lawrence, MA., kuri pusę sumos ten pat paaugojo "Globai"; 3-a – \$150.00 laimėjo E. Jerackas iš Methuen, MA. ir 4-a – \$100.00 – Pat White iš E. Bridgewater, MA.

Nuostabiausia tai, kad loterija sutelkė "Globai" arti \$20.000. Kilni kun. A. Abračinsko idėja iš sumanių praveista loterija, kuriai jis paaugojo apie \$3.000, įnešė svarų indėlį į "Globos" pajamas. Šie pinigai padės įgyvendinti ne vieną pagalbos projektą Lietuvos vaikams.

PASIRUOŠIMAS DR. DUNN SU GRUPE SPECIALISTŲ KELIONEI Į LIETUVĄ

Dr. Martin J. Dunn, veido ir gerklės chirurgas iš Milton Hospital, MA. rugpjūčio mėn. viduryje lankėsi Lietuvoje, kur Kauno akademinėse klinikose konsultavo vaikus su veido defektais (kiškio lūpa, gomurys ir t.t.). Per tris dienas daktaras apžiūrėjo daugiau kaip 200 vaikų, o atsisveikindamas kiekvienam dovaną po šokolado plytelę.

Konsultantas teikė pirmenybę labiausiai likimo nuskriaustiems vaikams – našlaičiams ir internatų auklėtiniais.

Dr. M. Dunn ryšiai su Lietuva užsimezgė prieš

metus, kai tarpininkaujant Bostono "Lietuvos Vaikų Globos" organizacijai, jis padarė 12 metų klaidę, kai Aušrai Stroputei sudėtingą plastinę ausies operaciją. Sužinojęs, kad Lietuvoje yra daugiau vaikų su įvairiais žandikaulio, lūpų, nosies, ausų defektais, jis nutarė pats juos apžiūrėti ir nuvertinti kam reikalingos operacijos.

Ruošdamasis vėl kelionėn į Lietuvą sekančių metų pradžioje, Dr. M. Dunn pasiryžęs ne tik užbaigti ausies rekonstrukciją Aušrai Stroputei, bet vyksti su 12 Amerikos specialistų ir kartu su Lietuvos medikais atlikti vaikams operacijas, abiem pusėms pasidalinant patirtimi.

Šia kelionę, kaip ir anksčiau, A. Stroputės ir Dr. M. Dunn keliones, finansuoja "Globa". Be kelionės išlaidų "Globa" taip pat turės apmokėti už medikamentus ir instrumentus. Dabar daugelyje vietovių vyksta panaši pagalba Lietuvai medicinos srityje. "Globa" tikisi, kad visuomenė prisijungs prie šio humaniško tikslo, aukomis padėdama jį įvykdyti.

Aukų siųsti:

LITHUANIAN
CHILDREN'S RELIEF, INC.
P.O. Box 497
597 E. Broadway,
South Boston, MA 02127.

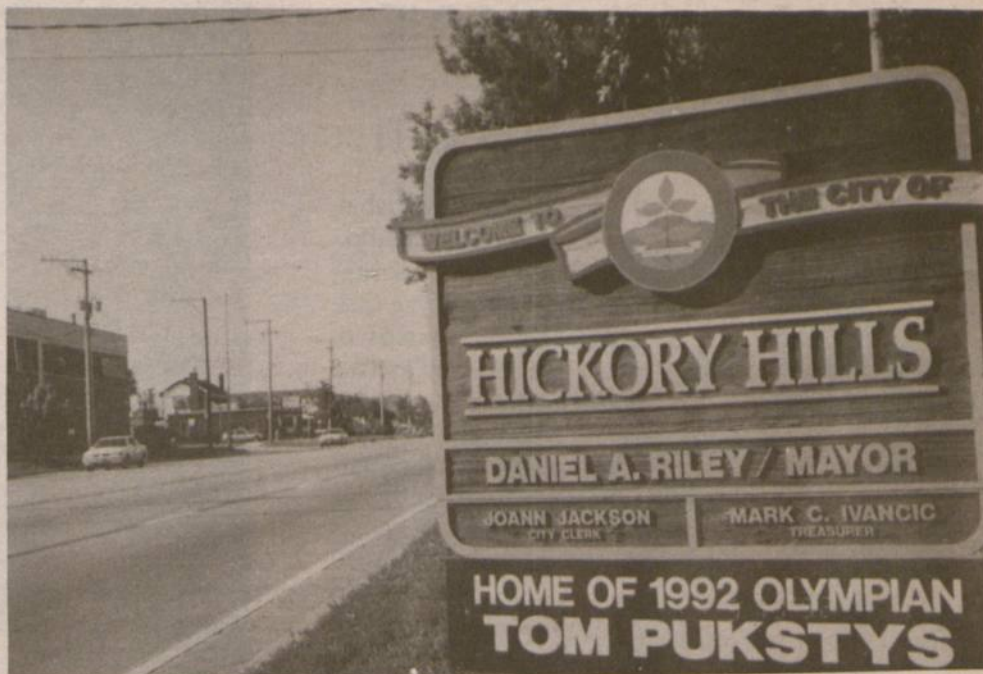
PADĖKA UŽ ATSIŪSTAS KNYGAS

Antanas Mažiulis iš So. Bostono rugsėjo pradžioje gavo gražius padėkos laiškus iš Kauno Kunigų Seminarijos ir Klaipėdos Universiteto bibliotekų vedėjų.

Šioms bibliotekoms A. Mažiulis padovanojo apie 500 įvairių vertingų leidinių.



Biržų miesto burmistrė E. Bajoriūnienė birželio mėn. 13 d. apdovanoja Vl. Jakubėno draugijos pirmininką Ed. Šulaitį iš Chicago už tame mieste gimusio kompozitoriaus atminties branginimą ir jo kūrybos gražinimą Lietuvon. Dešinėje – Biržų Muzikos mokyklos dir. J. Puplauskis. V. Kapočiaus nuotr.



Hickory Hills miestelio lenta pasipuošė Tomo Pukščio pavarde. Jis yra JAV ieties metimo čempionas ir vienintelis JAV gimęs lietuvis dalyvavęs Barcelonoje. Tomo tėvai yra Rasa ir Romas Pukščiai Transpak firmos savininkai.

nių, kuriuos naudosis ne tik dėstytojai ir studentai, bet ir visi besidomintys skaitytojais.

VYTAUTO KERNAGIO KONCERTAS

įvyko rugsėjo 26 d., šeštadienio vakarą So. Bostono Lietuvių Piliečių Klube.

L.Ž.

VIZITAS KOMP. VLADO JAKUBĖNO GIMTINĖJE BIRŽUOSE

Birželio 13 d. svečias iš Chicago – Vlado Jakubėno draugijos prezidentas Edvardas Šulaitis lankėsi Biržuose.

Svečiui buvo ne tik įdomu pamatyti tą nuošalų Lietuvos kampelį, kur prabėgo kompozitoriaus vaikystė ir jaunystė, bet buvo malonu ir pajusti, kad Vladas Jakubėnas – Biržuose nepamirštas; prie jo gimtojo namo (evangelikų-reformatų klebonija) ažuolinė memorialinė lenta, skirta šiam kompozitoriui, o svarbiausia, – biržiečiai puoselėja idėją – šį pastatą paversti Vlado Jakubėno memorialiniu namu – muziejumi. Žinoma,

tai yra sudėtinga, nes nėra kur iškelti čia gyvenančių šeimų, kadangi Biržuose seniai nėra jokių statybų. Bet šių problemų negalima priešpastatyti Biržų kultūriniai atminčiai. Gražu, kad taip galvoja savivaldybės merė Elena Bajoriūnienė, supažindinusi svečią su Biržų miestu, jo dabartimi ir ateities planais, o muzikalaus direktorius A. Baublys – su Biržų praeitimi ir istorija, eksponuojama renesansinės pilies salėse. Čia bus skirta daug vietos ir naujiems eksponatams – archyvinės medžiagos kopijoms apie Vladą Jakubėną. Juos padovanojo Vlado

Jakubėno d-jos Vilniaus skyrius, išsigijęs artimus kolegas – d-jos Biržų skyrių, kuriam vadovaus Muzikos m-las direktorius Juozas Puplauskis.

Toks ir buvo d-jos prezidento E. Šulaičio atvykimo į Biržus tikslas, – plėsti savo d-jos veiklą.

Irena Skomskienė

OHIO VYNAI

Derliaus sezonui ateinant išleista brošiūra apie Ohio vynu. Ją paruošė Ohio vyno gamintojų sąjunga, Ohio vynuogių pramonė ir Paramount destiliatoriai. Brošiūroje rasite Ohio vyno gamintojų sąrašą, vyninių lankymo pramogų ir vyno pramonės istorinius bruožus. Daugelis vyninių turi svečiams lankymo dienas, derliaus festivalius bei vyno ragavimo pobūvius. Brošiūrai gauti siųskite sau adresuota su pašto ženklu voką: The Wines of Ohio, 822 North Tote Rd., Austinburg, OH 44010.

Ger. J.

ATSIKELIA WAL-MART

Šiaurės-Rytų Ohio smulkmenų prekybininkai greit sulauks didelės konkurencijos. Šioje Ohio dalyje žada atidaryti savo krautuves Sam Walton Arkansas pradedtoji Wal-Mart b-vė. Prieš 10 metų čia niekas negirdėjo apie Wal-Mart. O dabar jai išaugus, sakoma, kad Wal-Mart nieko nebijo.

Ši bendrovė pralenkė Sears ir K mart prekybos savo veržlumu. Ohio padangėje Wal-Mart jau atidarė pirmą krautuvę rugsėjo pradžioje – Elyrijoje. 1992 m. pabaigoje išsiplės į Fairlawn, Medina ir Mentor miestus. 1993 m. pradžioje pravers duris Eastlake, Springfield Twp. ir Macedonijoje, o metų gale įsikurs Clevelando priemiestyje – Brooklyn, Oh.

Ger. J.

LIETUVIŠKOJE CHICAGOJE PAMINĖJO 40 METŲ VEIKLOS SUKAKTĮ

Lietuvių Bendruomenės Vid. Vakarų apygarda paminėjo savo veiklos 40 metų sukaktį pamaldomis ir pietumis bei oficiliąja dalimi rugsėjo 20 d. Pasaulio Lietuvių Centro salėje, Lemon te. Tos dienos ryte buvo pamaldos vietinėje koplyčioje, kuri buvo perpildyta tikinčiais. Po jų dauguma šių dalyvių, o taip pat kartu su vėliau atvykusiais, susirinko į Centro salę pietums.

Dalyvaujant apie 300 asmenų, pradžioje buvo pasivaišinta skaniais pietumis, o vėliau išklausyta pranešimo apie šios apygardos veiklą. Jį padarė trylikstasis ir dabartinis apygardos pirmininkas Kazys Laukaitis, išsamiai pažvelgęs į praeitį, atžymėjęs apygardos pirminkus, atliktus darbus ir pan.

Programą vedant Svajonei Kerelytei, buvo pristatyta ir daugiau kalbėtojų, sveikintojų. Apygardoje veikiančiųjų apylinkių pirminkams bei kitiems aktyvistams įteiktos dovanėlės už jų nenuilstamą darbą.

Visi kalbėtojai pasidžiaugė nemaža veikla, prisidėjimu prie bendro lietuviško labo, parodyto nuosirdumo išeivijai ir Lietuvai. Ragino, kad ir ateityje ši veikla nenutrūktų. Pabaiagai Praurimė Ragienė padainavo skambių ir gražių dainų.

JAU NĖRA MARQUETTE PARKO "PARAMOS"

Ne vien tik Marquette Parko lietuviai gyventojai, bet ir tautiečiai visoje Chicagoje bei apylinkėse pasiges stambios, ilgą laiką gyvavusios maisto ir gėrimų parduotuvės – "Paramos". Ji gana tyliai baigė savo egzistenciją liepos mėnesį ir tai nebuvo nelauktas įvykis, bet surištas su lietuvių mažėjimu toje kolonijoje reiškiny.

Jau ilgas laikas buvo kalbama apie galimą uždarymą, bet savininkas vis ne susitardavo su pirkėjais, o be to – bet kam ir nenorėta parduoti. Kaip pranešama, dabar tose patalpose įsikurs medicininis centras.

"Paramos" savininkais yra buvęs žurn. J. Janušaitis kartu su J. Mažeika. Pirmajam išsikėlus į Floridą, jau ilgą laiką "Paramos" savininku buvo tik vienas Mažeika su žmona Aniceta. Čia tautiečiai galėjo nusipirkti netik maisto ir gėrimų, bet ir lietuviškos spaudos – laikraščių bei žurna-

lų, kurios čia buvo labai gausu – iš viso pasaulio. Čia buvo ir tautiečių susitikimo vieta, nes atvykę apsipirkti, tautiečiai turėdavo progą pasikalbėti su pažįstamais bei draugais. Dabar jau tas viskas praėjus.

Lietuviško maisto dar galima nusipirkti delidatesų krautuvėse, kurių dar yra likę, tačiau nežinia, kaip ilgai ir jos gyvuos. Tačiau reikia manyti, jog dabar tautiečiai jau netaip išsigąs kitos rasės žmonių, kaip kad anksčiau darydavo ir neužleis gražiojo Marquette parko vien tik juodaodžiams.

VĖL PASIRODĖ "ANTRAS KAIMAS"

Po trijų metų pertraukos, vėl pasirodė humoro kolektyvas "Antras Kaimas", jau pora dešimtmečių linksminęs Chicago lietuvius (netaip jau seniai jis ir į Lietuvą buvo nukeliavęs).

Rugsėjo 12 d. teko matyti jo šio sezono premjerinį spektaklį gražiai atnaujintoje "Playhouse" salėje. Reikia pagirti naujuosius šios salės savininkus, kad jie nepabūgo investuoti nemažą pinigų ir padaryti šią salę jaukią ir mielą savo lankytojams. Jeigu kiti tautiečiai kiek galėdami bėgo ir tebebėga iš Marquette Parko, tai nemaža pagarba priklauso tiems, kurie stengiasi nepasiduoti kitų propojamam baimei.

Šio sezono "Antro Kaimo" kolektyvas yra labai jaunas, na ir žalias. Tačiau reikia pasveikinti jų drąsą ir ryžtą, tai beveik ir viskas, už ką galima sveikinti.

Šio kolektyvo užvaizdai Titui Antanaičiui persikė-

ŽAIBO LENGVATLEČIAI IV-JO OHIO SPORTO FESTIVALIO FINALUOSE

5 Clevelando LSK Žai-
bo lengvatlečiai dalyvavo

1992 m. (IV-jo) Ohio Spor-
to Festivalio finalinėse leng-



Vaizdas iš LB Vid. Vakarų apygardos 40 metų paminėjimo Lemonte, IL. Kalba apygardos pirm. K. Laukaitis. Kairėje – programą pravedusi tos valdybos narė S. Kerelytė.

Ed. Šulaičio nuotr.



LB JAV Krašto valdybos vicepirmininkė Regina Narušienė sveikinimo žodį minint LB Vidurio Vakarų 40 metų sukaktį rugsėjo 20 d.

Ed. Šulaičio nuotr.

lus į Lemontą, jam vadovauja "Antro Kaimo" veteranai – Eugenijus Butėnas ir Romas Stakauskas. Šalia jų, vaidintojų eilėse dar matomi Tauras Bublys, Vida Gilvydienė, Aidai Palubinskas, Indrė Toliušytė, Jonas Variakojis, Alina Vitaitė, Karolis Žukauskas. Kai kurie, atrodo, turi šiokių tokių gabumų sunkiam humoro žanrui. Tačiau tekstų bei temų parinkimas nėra nusišėjęs, o be gerų tekstų, net ir geriausieji aktoriai nedaug ką galėtų padaryti.

Gal į teatrą vėl būtų galima prikalbinti buvusį vadovą T. Antanaitį, kurio ranka visur buvo matoma?

Man labiausiai patiko kolektyvo šūkis: "Juokingi esame ne mes; juokingas yra gyvenimas".

Edv. Šulaitis.

vosios atletikos varžybose, liepos 25 d., Toledo, Ohio. Dalyvauti šiose varžybose jie kvalifikavosi iš Šiaurės-Rytų Ohio regioninių rungtynių, įvykusių birželio 27 d., Berea, Ohio. 16 kvalifikantų kiekvienoje rungtyje iš 4 regionų daly-

1992 M. Š. AMERIKOS PABALTIEČIŲ IR LIETUVIŲ PLAUKIMO PIRMENYBĖS

1992 m. Šiaurės Amerikos Pabaltiečių Plaukymo Pirmenybės įvyks 1992 m. lapkričio 8 d., Trinity Recreation Centre, 155 Crawford St., Toronto, Ont. (tarp Bathurst ir Ossington gatvių, įvažiavimas iš Queen St.). Vykdo – Toronto Estų Plaukimo Klubas.

Varžybų pradžia – 9:00 AM. Registracija – apšilimas, nuo 8:00 AM.

Varžybos bus vykdomos šiose klasėse: Vyrų ir moterų (15 m. ir vyresnių). Senjorų-virš 24 m., Jaunių ir mergaičių – 13-14 m., 11-12 m., 9-10 m., 7-8 m., ir jaunesnių.

Programa apima visus stilius. Šuolių į vandenį nebus. Amžiaus klasifikacija nustatoma pagal dalyvio amžių varžybų dieną.

Dalyvavimas atviras visiems lietuvių, latvių ir estų plaukikams.

vavo Toledo.

Matas Laniauskas, berniukų 11-12 m. (Midget) klasėje laimėjo I vietą – aukso medalį šuolyje į tolį, pasėkme 14'-11 3/4" (4.56 m). Jis taipogi buvo 4-tas 400 m bėgime (1:07.27 min.) ir 6-tas 200 m bėgime (30.54 sek.).

Laura Rukšėnaitė, mergaičių 10 m. ir jaunesnių (Bantam) klasėje iškovojo II vietą – sidabro medalį, 800 m bėgime, per 3:01.23 min. Ji taipogi buvo 6-ta 100 m bėgime (15.43 sek.).

Keith Sandy-Sadauskas laimėjo 3-čią vietą – bronzos medalį, berniukų 13-14 m. (Youth) 100 m bėgime, prabėgęs labai geru laiku – 11.88 sek. Jis dar kvalifikavosi šuolyje į tolį ir 200 m bėgime, tačiau nedalyvavo dėl susižeidimo.

Mikas Rukšėnas, berniukų 11-12 m. (Midget) klasėje, užėmė 8-tas vietas 100 m bėgime (14.63 sek.) ir šuolyje į tolį.

Paulius Rukšėnas, berniukų 10 m. ir jaunesnių klasėje (Bantam), buvo 8-tas šuolyje į tolį, 10'-8 1/4" (3.26 m).

Jaunesnių klasių Žaiibo lengvatlečiai, šį sezoną aktyviai reiškėsi lokalinėse varžybose, parodė, kad yra pajėgūs varžytis ir aukštesnio lygio rungtynėse.

amb

Dalyvių registracija iki š.m. lapkričio 6 d., pas PSF-jos Plaukymo komiteto vadovę: Mrs. Mai Kreem, 618 Davenport Rd., Toronto, Ont. M5R 1K9. Tel. (416) 924-6028.

Lietuvių pirmenybės bus išvestos iš pabaltiečių. ŠALFAS-gos PLAUKIMO KOMITETAS ŠALFAS-gos Centro Valdyba

II-SIOS Š.A.LIETUVIŲ pabaltiečių "Cross Country" (lauko-miško) bėgimo varžybos įvyks lapkričio 14 d. Brecksville Ohio, Lake Erie TAC pirmenybių rūmuose, visose pricauglio, suaugusių ir senjorų klasėse. Dėl informacijos skambinkit Algirdui Bielskui Tel (216) 486-0889.



Tai dvisavaltinis Lietuvių tautininkų sąjungos laikraštis leidžiamas Lietuvoje, redaguojamas Balio Sriubos. VILTIS ieško paramos ir prenumeratorių JAV valstybėse

Prenumerata metams oro paštu 45 doleriz.

VILTIS galima užsisakyti pas Vaclovą Mažeiką 519 N. Halien Terr. Park Ridge, IL. 60068 Tel. 708-823-3607

CLEVELANDE ir apylinkėse



MIRĖ JUOZAS NAUJOKAITIS

Po sunkios ir ilgos ligos Euclid ligoninėje mirė JUOZAS NAUJOKAITIS. Į Kanadą atvyko 1947 metais, o į JAV-bes persikėlė 1955 metais. Dirbo Picker-X-Ray Corporacijoje.

Palaidotas Visų Sielų kapinėse spalio 10 d. Liko žmona Jadvyga, brolis Jonas ir sesuo Marija Mariūnienė.

MEDICARE SEMINARAI

Šeštadienį spalio 17 d., 1:00 val. p.p. Jakubauskų Laidotuvių Namuose bus informacijos popietė pensininkams. Medicare žinovė Joan Harkins aiškina Medicare aspektus ir duos visiems patarimus.

Sekančiame seminare, š.m. lapkričio 21 d., kartu su J. Harkins dalyvaus adv. Linda Rich, kuri aiškina Medicaide klausimus. Abu seminarai yra nemokami ir visiems atviri. Bus ir vaišės.

Ger. J.

TARYBOS RINKIMAI

Š.m. spalio 17-18 d. savaitgalį bus Clevelando Šv. Jurgio Parapijos Pastoralinės Tarybos narių rinkimai. Šie parapijiečiai-tės sutiko kandidatuoti į Tarybą: Aušra Babickienė, Stepas Juodvalkis, Virginija Rubinskienė, Kęstutis Tamošiūnas, Liucija Tamošiūnienė ir Dr. Linas Vaitkus. Rinkimai bus prarvesti slapto balsavimu.

Ger. J.

ATSUKIT LAIKRODŽIUS

Spalio 24 d. šeštadienį prieš eidami gulti atsukite laikrodžius vieną valandą atgal. Sekmadienį, š.m. spalio 25 d., mes grįžtame į normalų – standartinį laiką.

Ger. J.

RUDENS FESTIVALIS

Clevelando Šv. Jurgio parapijos Rudens Festivalis bus sekmadienį, š.m. lapkričio 15 d. Loterijos bilietai

PARENGIMAI

• SPALIO 24 d. JAV LB Clevelando apylinkė ir Ohio apygarda rengia koncertą, kurio programą išpildys Toronto dainos meno vienetą "Sutartinė". Pradžią 7 val. Dievo Motinos parapijos salėje.

• LAPKRIČIO 15 d. Šv. Jurgio parapijos rudens festivalis 11:30 iki 3:30v.

• LAPKRIČIO 21 d. LKVS-gos "RAMOVĖ" Clevelando skyrius rengia Lietuvos Kariuomenės Šventės minėjimą Lietuvių Namuose – Clevelande.

• GRUODŽIO 24 d. Bendros Kūčios – Šv. Jurgio parapijos salėje 9:30 v.v.

• GRUODŽIO 31 d. Lietuvių Namai ruošia Naujų Metų sutikimą 6:30 v.v.

yra visiems išsiuntinėti. Jų negavusieji skambinkite į kleboniją: 431-5794. Stenkitės anksti grąžinti loterijos bilietai šakneles. Nuo spalio 18 d. kas sekmadienį iki Festivalio sekmadienio bus traukiama vieno bilieto šaknelė, kurios platintojas gaus \$50.00 dovaną.

Ger. J.

ŠIMTMEČIO SUKAKTIS

Šv. Jurgio Parapijos 100 m. sukakčiai 1995 m. ruošti komitetas ieško nuotraukų, rašinių bei kt. istorinių eksponatų, surištų su parapijos praeitimi. Turintieji žinių apie Šv. Jurgio Parapijos ir Clevelando lietuvių istoriją arba norintieji padėti šimtmečio komiteto darbuose yra prašomi skambinti Antanui Bacevičiui, Sr. Tele-



Laura Rukšėnaitė, 10 m., Clevelando LSL Žaibo lengvatlė, gauna sidabro medalį už 800 m bėgimą, 1992 m. Ohio Sporto Festivalio finalinėse varžybose, liepos 25 d., Toledo, Ohio.

fonu 381-3021. Ekspozitai, surišti su parapijos praeitimi, galite įduoti klebonijoje. Jie vėliau bus grąžinti jų savininkams.

Ger. J.

CHESTERLAND NURSERY

Šiais metais gavo gerą obuolių derlių. Obuoliai parduodami papigintomis kainomis.

13070 Chillicothe Rd. Chesterland – arba skambinti tel: – 729-1205. (38-42)

PATS METAS KALĖDINIAMS SIUNTINIAMS Į LIETUVĄ PER

atlanta IMPORT EXPORT
INTERNATIONAL PARCEL SERVICE TO EASTERN EUROPE

58 CENTAI UŽ SVARĄ SIUNTINIAMS VIRŠ 100 SV.
68 CENTAI UŽ SVARĄ LENGVESNIEMS SIUNTINIAMS

MES SIUNČIAME VISKĄ, NAUJĄ IR NAUDOTĄ, SU PRISTATYMU Į NAMUS BE JOKIO MUITO, APDRAUDŽIAME, PAKUOJAME. PAIMAME IŠ NAMU.

Konteineris iškeltis Spalio 24 d.
ATVEŽKITE ARBA ATSIŪSKITE UPS

639 E. 185TH STREET
EUCLID, OH 44119
(216) 481-0011

© atlanta IMPORT EXPORT, 1992



Clevelando LSK Žaibo lengvatlečiai, 1992 m. Ohio Sporto Festivalio dalyviai – kvalifikantai, iš kairės: Mikas Rukšėnas (100 m ir šuolis į tolį, 11-12 m. grupėje), Paulius Rukšėnas (100 m ir į tolį – žemiau 11 m. grupėje), Matas Laniauskas (200 m, 400 m ir į tolį – 11-12 m) – aukso medalis šuolyje į tolį, Laura Rukšėnaitė (800 m ir 100 m – žemiau 11 m.) – sidabro medalis 800 m bėgime.

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

Della E., William J. Sr.,
William J. Jakubs Jr. ir
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street, Cleveland, Ohio 44119

Tel. (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama teikianti jaukią atmosferą rūdiesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

NATIONAL TRAVEL & TOURS

Tel: (216) 932-6100 Fax: (216) 932-5236

KELIONĖMS Į LIETUVĄ IR Į
KITAS PASAULIO ŠALIS

SKAMBINKITE
RITAI STAŠKUTEI
932-6100

TAUPA Lithuanian Credit Union

Lietuvių Kredito Kooperatyvas
767 East 185th Street
Cleveland, Ohio 44119

481-6677

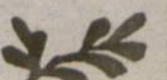
MATAS REALTORS

Broker RITA MATAS – G.R.I. – state certified
real estate appraiser

2412 CEDARWOOD ROAD
PEPPER PIKE, OH 44124
(216) 473-2530

18021 MARCELLA ROAD
CLEVELAND, OH. 44119
(216) 486-2530

ADV. VYTAS MATAS – teisinis patarėjas



DIRVA

DEVYNI METAI NUO KOMPOZITORIAUS A. MIKULSKIO MIRTIES

Ona Mikulskienė

Bėga valandos, dienos ir mėnesiai. O dar greičiau metai. Jau ir spalio keturioliktoji – kada prieš devynerius metus paliko Čiurlionio ansamblį ir mane jo steigėjas ir ilgametis vadovas Alfonsas Mikulskis.

Ir kokia didelė tuštuma atsiskleidė prieš mano akis ir mano gyvenime. Ir kokios neišmatuojamos skausmo gelmės. Ir koks niekad nesustojantis ilgesys, su kuriu draugeėjome nuo Klaipėdos ligi Vilniaus, Vienos ir Clevelando aidint mūsų dainai ir skambant kanklėms.

Ir šioje tuštumoje ir šiame giliame skausme ir niekad nepraeinančiame ilgesyje teliko tiksliai praeitis ir ilgas kelias, kuriu drauge su Alfonsuėjome ir kuris man teikia paguodos ir džiaugsmo. Žiūriu į tą kelią... Ir kiek daug jame, aidint mūsų dainai ir skambant kanklėms, grožio. Atrodo, kad tas dainas ir tas kankles ir dabar tebegirdžiu.

Didelio džiaugsmo man teikia ir Čiurlionio ansamblio monografija "Gimtosios žemės giesmė". Joje ir jos autoriaus V. Kavaliūno žodyje gyvai ir vaizdžiai atsiskleidžia ir niekad neužmirštas Ansamblio ir jo vadovo, ir mano pačios kelias.

Paguodos teikia ir "Gimtosios žemės giesmės" skaitytojų atsiliepimai, kurie mane pasiekia žodžiu, telefonu, laiškais, o taip pat ir iš įvairių vietovių.

– Čiurlionio ansamblio monografijos vardas "Gimtosios žemės giesmė" labai gražus ir prasmingas, – rašo Pavasario choro Valdybos pirmininkė Jadvyga Baltonienė, gyvenanti Montrealyje. – Išėjimo tokios

kitos gražiai parašytos monografijos nėra.

Ir toliau: – Visos Č. a. nuotraukos labai įprasmina ir paryškina ansamblio veiklą. Ačiū visiems, kurie sukūrė šią puikią knygą ir išleido į pasaulį.

Panašūs žodžiai atėjo ir iš Klaipėdos:

– Su dideliu noru ir be pertraukos per visą naktį skaičiau Čiurlionio ansamblio monografiją "Gimtosios žemės giesmė". Joje taip tiksliai ir labai įdomiai aprašyti visi Ansamblio istoriniai išgyvenimai per 50 metų keliaujant į laisvą Lietuvą. Esu laiminga, kad tokia knyga yra parašyta, – baigia savo laišką buvusi viena iš pirmųjų Čiurlionio ansamblio kanklininkė Gražina Bružaitė-Paukštienė.

O iš Detroito telefono laidais atskambėjo šie Onos Valienės žodžiai:

– Esu labai laiminga ir dėkinga Jums, p. Mikulskienė, už nepaprastai brangią dovaną Čiurlionio ansamblio monografiją "Gim-

tosios žemės giesmė". Su dideliu malonumu skaičiau ją keletą kartų. Labai džiaugiasi gražiu Č. a. istorinės veiklos aprašymu ir ne vieną kartą nubraukiau savo ašarėlę. Priminė man tuos gražius ir neužmiršamus laikus – Alfonso Mikulskio Kauno radijofone jo rinktinių balsų okteto ir "Nemuno" choro koncertus. Beskaitant šią knygą atsiminimais atsiduri Lietuvoje.

Atėjo gražūs žodžiai ir iš Paryžiaus:

Buvęs Lietuvos atstovas Prancūzijoje Dr. Stasys Bačkis dėkoja už "Gimtosios žemės giesmę" ir rašo, kad ji "gražiai įamžina Lietuvos kultūriniam gyvenime kompozitorių Alfonso Mikulskį, kuris savo talentu ir kūryba taip praturtino Lietuvos kultūrinį lobyną ir taip daug pasitaravo Lietuvos vardui svetimųjų tarpe..."

Henrikas Paulauskas, Lietuvos Valstybės muziejaus direktorius, lankydamasis Clevelande ir susipažinęs su "Gimtosios žemės giesmės" turiniu, pažadėjo:

– Grįžęs į Lietuvą, aš ją visą perskaitysiu per Vilniaus radiją, nes ji rašytojo Vacio Kavaliūno labai gražiai parašyta – kaip poezija.

Kaip poezija ji atrodo ir clevelandiečiui Alfonsui Karkliui. – Aš ją skaitau, – sako jis, – kaip meno kūrinį.

KORPI NEO LITHUANIA MINĖJIMAS NEW YORKE

Korp! Neo Lithuania, New Yorko vienetą septyniadesimtąsias įkūrimo metines minės spalio 31 dieną, šeštadienį, Kultūros Židinyje. Vienuoliktą valandą Tėvas Leonardas Andriekus atnašaus mišias už mirusius ir žuvusius korporacijos narius ir atsikūrusios Lietuvos sėkmingą ateitį. Po pamaldų mažojoje K. Židinio salėje įvyks minėjimas ir pabendravimas su svečiais. Laukiama skaitlingo atsilankymo.

Išėjimo Korp! Neo Lithuania buvo atkurta New Yorke. Laikui bėgant ir sąlygoms sparčiai keičiantis, sumenkėjo ir korpo-

racijos veikla. Nežiūrint pasikeitusių aplinkybių ir ribotų galimybių plačiau visuomeninėje veikloje reikštis, vienetą kas metį stengia surengti Korporacijos įkūrimo minėjimus sutraukiančius kelias dešimtis idėjų prijauniančių asmenų.

Minėjimo metu bus pristatyta Lietuvos Nepriklausomybės kovų savanorio – kūrėjo, korporacijos nario, Alfonso Koncės kovų lauke patirtu išgyvenimų užrašų knygą "Laikynas", parašyta eilėmis. Korporacijos vienetui virš dešimt metų vadovauja dr. Jonas P. Lenktaitis.

AMERIKOS RINKIMAI

(Atkelta iš 3 psl.)

nieko nereikš. Negalima tikėti taip pat todėl, kad šiuo momentu abiejų kandidatų didysis rūpestis yra būti išrinktiems: abu kandidatai žada, ką tik elektoratas nori girdėti. "The Wall Street Journal" susumavo visas iki IX-15 d. Busho ir Clintono pasiūlytas programas: jei įvykdytos, sekančių kelių metų bėgyje Busho programos atneštų visai naują \$440 bil. deficitą, o Clintono – \$359 bil... Ir į šias sumas neįskaičiuotas beveik tradicija tapęs, metinis \$333 bil. deficitas! Abu kandidatai yra greitai pažadėti, tačiau vengia aiškiai pasakyti, kaip už tą viską bus užmokėta.

Trumpai paminėtini ir viceprezidentiniai kandidatai. Jaunatviškai atrodantis, buvęs senatorius iš Indianos Quayle, su demokratu, Tennessee senatorium Gore lygintis negali. Niekas nesupranta, kodėl Bushas 1988 pasirinko Quayle. Kelis paskutinius metus buvęs spaudoje pajuokiamas. Quayle dabar turi negailestingą pajaco rolę, savo kalbose skelbti "naujas" Busho programas tam, kad res publikonų rinkiminės mašinos vadovai patirtų elektorato reakcijas. Daug viceprezidentų tampa prezidentais. Yra rimto susirūpinimo, kad, netikėtai mirus Bushui, prezidentu taps Quayle. Demokratų Gore yra žymus JAV Senato narys, be dėmės atsitarnavęs JAV kariuomenėje, pasižymėjęs gamtos apsaugos įstatymų leidime.

Dar žodelis apie kandidatų asmenybes. Metų pradžioje Clintonas turėjo nemalonumų dėl tariamos savo aferos su mergina. Tas kaltinimas, atrodo, nurimo, Clintono žmonai užstojus savo vyrą. Clintonas prisipažino jaunystėje bandęs rūkyti narkotikus, tačiau... dūmų neįtraukdavęs į plaučius. Clintonas tebevargsta

su dar vis išburbuliuojančiais karinės tamybės vengimo duomenimis. Dėl afėrų su moterimis tai reikėtų pasakyti, kad laikui bėgant, daug kam atleidžiama: visi trys Kennedy broliai, atrodo, savo laiku šioje srityje "paštukavodavo".

Dėl kariuomenės – ir Quayle Vietnamo karo metu tos tamybės išvengė, tik prieš 4 metus atliko savo "išpažintį". Bushas, imant individualiai, čia "švarus". II-jo Pas. karo metu skraidė, narkotikų nerūkė, su svetimomis bobomis nesiuto. Tačiau sunku tikėti, kad jis nebuvo įsivėlęs į nelegalias kombinacijas su Iranu, o jo sūnus – buvo paskelbta – susimokėjo \$300,000 pabaudą už nešvarias machinacijas vienoje Colorado valstijoje subankrutavusio bankelio direktorių taryboje.

Prisigyvenome laikus, kad, atrodo, yra sunku, jei iš vis įmanoma, būti bent pakenčiamai švariems.

(Pabaiga sekančiame numeryje)
(1992-IX-19)

RUSAI KRAUSTOSI IŠ CUBOS

Rugsėjo mėn. Cuba ir Rusija sutarė dėl motorizuotos rusų brigados iškraustymo. Ta brigada buvo Cubos saloje nuo 1962 m. raketų krizės laikų. Ši brigada yra paskutinis didelis karinis dalinys saloje. Mexico City iš Prensos Latina gautomis žiniomis paskutiniai 1,600 karių išvyks apie 1993 m. vidurį. 1,200 rusų karių yra jau išvykę.

Sovietų daliniai pradėjo atvykti į Cubą 1962 m. ir jų skaičius buvo pasiekęs 20,000. Tas skaičius pernai sumažėjo iki 11,000 ir kaskart vis mažėja. Pirmieji sovietų patarėjai salon atvyko 1960 m. Ger.J.

A. A.

MARYTEI KUDIRKIENEI

mirus, jos vyrui AUGUSTINUI, jos seseriai STEFANIJAI RYDELIENEI, EDVARDUI ir IRENAI RYDELIAMS ir jų vaikų šeimoms giliausią užuojautą reiškia:

Edvardas ir Aldona Bliūmentaliai
Jadvyga Dautienė
Teresė Gaškienė
Benjaminas ir Bronė Paulioniai
Vytautas ir Elzė Račkauskai
Jonas Rastenis
Henrikas ir Roma Tatarūnai



Kardinolas V. Sladkevičius sako pamokslą susirinkusiam jaunimui.

Leono Vasausko nuotr.